

MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	SKMA 1979	MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
8D10141 «Медицина» БББ бойынша Диссертациялық Кеңес	044/23(1)	
Стенограмма	41 беттің 1 беті	

«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ жанындағы 8D10110-«Медицина» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін Серікбаева Салтанат Жақсылыққызы «COVID-19 короновирустық инфекциямен ауырғандардың танымдық бұзылыстарын гирудотерапиямен емдеуін негіздеу» тақырыбындағы диссертациясын қорғауға жиналған диссертациялық кеңес отырысының

СТЕНОГРАММАСЫ

ХАТТАМА №3

Шымкент қаласы

«17» мамыр 2025 жыл

Диссертациялық кеңестің отырысына диссертациялық кеңестің 9 мүшесінен 8 мүшесі қатысты (1 мүшесі онлайн форматта қатысты), соның ішінде қарастырылып отырған диссертация саласында ғылым докторларының саны – 2, ғылым кандидаттарының саны – 3.

КҮН ТӘРТІБІНДЕ:

философия докторы (PhD) дәрежесін ізденуге ұсынылған **Серікбаева Салтанат Жақсылыққызы «COVID-19 короновирустық инфекциямен ауырғандардың танымдық бұзылыстарын гирудотерапиямен емдеуін негіздеу» тақырыбындағы диссертациясын қорғау.**

Диссертациялық Кеңестің төрайымы: медицина ғылымдарының кандидаты, профессор Нұрмашев Бекайдар Қалдыбайұлы.

Ғылыми хатшы: Кемельбеков Канатжан Сауханбекович, PhD.

Диссертациялық Кеңестің төрайымы Нұрмашев Бекайдар Қалдыбайұлы.

Сәлеметсіздер! Аса құрметті Диссертациялық Кеңес Мүшелері!

Бүгін Диссертациялық Кеңес мәжіліс залында 8D10141 -«Медицина» мамандығы бойынша Диссертациялық Кеңестің тұрақты мүшелері катысып отыр:

Диссертациялық Кеңестің төрайымы: ДК Төрағасы Нұрмашев Бекайдар Қалдыбайұлы, м.ғ.к., профессор, проректор «ОҚМА» АҚ, Шымкент қаласы, Қазақстан.

ДК төрағасының орынбасары— Кулбаева Салтанат Нәлібекқызы, PhD, қауымдастырылған профессор, «Акушерия және гинекология» кафедрасының меңгерушісі, «ОҚМА» АҚ, Шымкент қаласы, Қазақстан.

Диссертациялық Кеңестің тұрақты мүшесі **Абуова Гүлжан Нәркенқызы** – м.ғ.к., профессор, «Жұқпалы аурулар және дерматовенерология» кафедрасының меңгерушісі, «ОҚМА» АҚ, Шымкент қаласы, Қазақстан

Ғылыми хатшы – **Кемелбеков Қанатжан Сауханбекұлы** – PhD, «Педиатрия-1» кафедрасының меңгерушісі, «ОҚМА» АҚ, Шымкент қаласы, Қазақстан.

Аталған қорғауға байланысты Диссертациялық Кеңестің уақытша мүшелері ректордың 2025 жылғы 07 сәуір № 669П бұйрығымен «8D10141 - Медицина» мамандығы бойынша бекітілді:

1. **Булекбаева Шолпан Адильжановна** – медицина ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ЕХӘҚМ «Әлеуметтік қорғау саласын дамытудың ұлттық ғылыми орталығы» ШЖҚ РМК директорының орынбасары, Астана қаласы, Қазақстан.

2. **Дарибаев Жолтай Рахымбекұлы** – медицина ғылымдарының кандидаты, «Астана медицина университеті» КЕАҚ неврология кафедрасының қауымдастырылған профессоры, Астана қаласы, Қазақстан.

3. **Баринов Алексей Николаевич** – медицина ғылымдарының докторы, профессор, Medsi Group медицина академиясының неврология және психотерапия кафедрасының меңгерушісі, Мәскеу қаласы, Ресей Федерациясы.

Бүгінгі мәжілісте келу парағы бойынша Диссертациялық кеңестің 7 мүшесінен 7 адам қатысып отыр.

Осылайша, Диссертациялық кеңес мәжілісін өткізу үшін кворум бар.

Сонымен қатар, диссертациялық кеңес мәжілісінде ғылыми кеңесшілер қатысып отыр:

Отандық ғылыми кеңесшілері:

1. **Қайшибаева Гүлназ Смағұлқызы** – медицина ғылымдарының кандидаты, «Prim неврологтар лигасының» төраға орынбасары, Смағұл Қайшыбаев атындағы неврология және нейрореабилитация институтының директоры, Алматы қаласы, Қазақстан.

2. **Абуова Гүлжан Нәркенқызы** – м.ғ.к., профессор, «Жұқпалы аурулар және дерматовенерология» кафедрасының меңгерушісі, «ОҚМА» АҚ, Шымкент қаласы, Қазақстан.

Шетелдік ғылыми кеңесшісі:

Баранцевич Евгений Робертович – медицина ғылымдарының докторы, «Неврология және мануалдық медицина» кафедрасының меңгерушісі, Ресей федерациясы денсаулық сақтау министрлігінің «Академик И.П. Павлов атындағы бірінші Санкт-Петербург мемлекеттік медициналық университеті»

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
8D10141 «Медицина» БББ бойынша Диссертациялық Кеңес Стенограмма		044/23(1) 41 беттің 3 беті

федералды мемлекеттік бюджеттік жоғары білім беру мекемесі, Санкт-Петербург қаласы, Ресей Федерациясы.

Сонымен қатар, Диссертациялық кеңестің мәжілісіне **ресми рецензенттер** қатысып отыр.

Аяғанов Дінмұхамед Нұрниязыұлы – PhD, қауымдастырылған профессор, «Марат Оспанов атындағы Батыс Қазақстан медицина университетінің» «психиатрия және наркология курсымен бірге жүретін неврология» кафедрасының меңгерушісі, Ақтөбе қаласы, Қазақстан.

Григолашвили Марина Арчиловна – медицина ғылымдарының докторы, профессор, НАО «Қарағанды медицина университетінің» «Неврология, психиатрия және Реабилитология» кафедрасының меңгерушісі, Қарағанды қаласы, Қазақстан.

«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясының» АҚ 8D10141-«Медицина» мамандығы бойынша Диссертациялық кеңес мәжілісін ашық деп жариялауға рұқсат етіңіздер.

Күн тәртібінде - философия докторы (PhD) дәрежесін ізденуге ұсынылған **Серікбаева Салтанат Жақсылыққызы** «COVID-19 коронавирустық инфекциямен ауырғандардың танымдық бұзылыстарын гирудотерапиямен емдеуін негіздеу» тақырыбындағы диссертациясын қорғау.

Диссертация Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық казак-түрік университеті, Медицина факультетінің «Неврология, психиатрия және наркология» кафедрасында орындалды.

Нұрмашев Бекайдар Қалдыбайұлы: Докторанттың аттестациялық іс құжаттарын жариялау үшін Диссертациялық кеңестің ғалым хатшысы, PhD, **Кемельбеков Канатжан Сауханбековичке** сөз беріледі.

Кемельбеков Канатжан Сауханбекович: Аса құрметті диссертациялық кеңестің төрайымы, диссертациялық кеңестің мүшелері, қонақтар, ресми рецензенттер!

Диссертант **Серікбаева Салтанат Жақсылыққызы** жеке ісінде Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің Ғылым және жоғары білім саласындағы сапаны қамтамасыз ету комитеті талап етілген тізімдеме бойынша барлық құжаттар жинақталды. Тиісті құжаттар белгіленген уақытта тапсырылды. Диссертанттың жеке мінездемесімен таныстыруға рұқсат етіңіздер:

Серікбаева Салтанат Жақсылыққызы 1977 жылы 14 қыркүйекте Оңтүстік Қазақстан облысы, Төлеби ауданы, Көксәйек ауылында дәрігерлер отбасында дүниеге келген. Ұлты – казак.

ONTÜSTİK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
8D10141 «Медицина» БББ бойынша Диссертациялық Кеңес		044/23(1)
Стенограмма		41 беттің 4 беті

Орта білімін жалпы білім беретін орыс сыныбында бітірген. Және музыка мектебінде 7 жыл оқыған (фортепиано бөлімінде), 1992-1995 жылдар аралығында Төлеби ауданындағы, Көксәйек училищесінде оқып, үздік аттестатпен оқуын аяқтаған. 1995-1997 жылдар аралығында А.А.Ясауи атындағы жоғарғы медициналық колледжіне түсіп, үздік оқығаннан кейін 1997-2001 жылдары Халықаралық қазақ-түрік университетінің «Шығыс медицина» факультетіне 3 курс студент қатарына ауыстырылып, аталған мамандық бойынша аяқтады. 2001-2002 жылдары интернатураны «Жалпы практика дәрігері – инемен емдеуші» мамандығы бойынша бітірді.

Медицина саласындағы еңбек жолын 2002-2005 жылдар аралығында Шымкент қалалық №3 емханасында невропатолог ретінде бастады. Сонымен қатар, 2002-2009 жылдар аралығында Алматы экономика және статистика академиясында қызмет атқарып, шығыс медицинасының әдістерін тәжірибеге белсенді енгізе бастады.

2004 жылы Алматы мемлекеттік дәрігерлерді жетілдіру институтында «Невропатолог дәрігері» мамандығын алды.

2006 жылы Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік фармацевтикалық академиясында «Ишемиялық инсульт кезіндегі гирудотерапияны қолданудың негіздемесі» тақырыбында ғылыми жұмысын сәтті қорғап, медицина ғылымдарының магистрі дәрежесін алды.

2008 жылдан бастап «Гирудомед» көпсалалы медициналық клиникалар желісінің негізін қалады. Бұл желінің Астана, Алматы, Шымкент және Түркістан қалаларында филиалдары бар. Сонымен қатар, бұл клиникалар гирудотерапия, иглотерапия, мануалды терапия мамандарын даярлайтын білім беру алаңдарына айналды.

2014 жылы Қазақстанның гирудотерапевтер Альянсының президенті болып сайланды. Қазіргі таңда Астана және Түркістан, Шымкент қалаларында 9 Халықаралық конференция өткізді.

2014-2016 жылы Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік фармацевтикалық академиясында «Ишемиялық инсульт кезіндегі гирудотерапияны қолданудың негіздемесі» тақырыбында ғылыми жұмысын сәтті қорғап, медицина ғылымдарының магистрі дәрежесін алды.

Салтанат Жақсылыққызы көптеген ғылыми мақалалардың авторы, «Гематологиялық фармакология» оқулығының авторы, «Ишемиялық инсульттегі гирудотерапияның фармакологиялық аспектілері» атты монография және «Гирудотерапия негіздері» кітабының авторы болып табылады.

Салтанат Жақсылыққызы – Қазақстандағы гирудотерапия саласының дамуына зор үлес қосып, әсіресе акушерлік және гинекология саласында жаңа әдістерін енгізген маман. Оның жоғары кәсібилігі мен бастамашылдығы түрлі марапаттармен атап өтілді, соның ішінде:

ONTÜSTİK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
8D10141 «Медицина» БББ бойынша Диссертациялық Кеңес		044/23(1) 41 беттің 5 беті

2016 ж. «Сала көшбасшысы» медалі;

2017 ж. «Bene meranti de professione» медалі (Ұлттық Бизнес-Рейтинг).

2018ж. Серікбаева Салтанат Жақсылыққызы Президенттің жолдауымен, «Қазақстан медицинасының қолтаңбасы» аталатын кітап энциклопедиясына енгізілді.

2018 жылы «Гирудомед» клиникасы негізінде жүргізілген «Ишемиялық инсульт кезіндегі сүлік секрциясының гемостазиологиялық көрсеткіштерге әсері» тақырыбындағы ғылыми жұмысы республикалық «Зерде» байқауында I орынды иеленді (Щучинск қ.)

2021жылы Серікбаева Салтанат Жақсылыққызы «Қазақстанның Алтын кітабына» енгізілген.

2022ж. сәуір айында докторантура бағдарламасы аясында шетелдік ғылыми кеңесшісінің жетекшілігімен Е.Р. Баранцевич, И.П. Павлов атындағы Бірінші.....

Қазіргі таңда Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетінде «Неврология, психиатрия, наркология» кафедрасында ассистент болып жұмыс жасайды.

Санкт-Петербург мемлекеттік медициналық университетінде екі апталық клиникалық және ғылыми-практикалық тағылымдамадан өткен.

2022-2024 жылдары Оңтүстік Қазақстан медицина академиясында «ЖТД-1» кафедрасында ассистент болып жұмыс жасады.

2020-2024 жылдар арасында Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетінің, 8D10110-«Медицина» білім беру бағдарламасы бойынша PhD докторантурасында оқыған.

Қазақстанда алғашқылардың бірі болып гирудотерапияны (сүлікпен емдеу) инемен емдеу, мануалды терапия және висцералды хиропрактикамен біріктіріп, неврологиялық және жалпы терапиялық бағыттағы науқастарды емдеуде кеңінен қолданды.

Медицина саласындағы білімін жетілдіру мақсатында бірқатар біліктілікті арттыру курстарынан өтті:

- Эпилептология және клиникалық электроэнцефалография (ОКМФА);
- Гирудотерапия негіздері және дәстүрлі емес емдеу әдістері;
- Нерв жүйесі ауруларындағы гирудотерапия;
- Қоғамдық денсаулық сақтау және аккредитация мәселелері;
- Рефлексотерапия және гирудотерапия;
- Кешенді гирудотерапия (Мәскеу қ.).

Салтанат Жақсылыққызы көптеген ғылыми мақалалардың авторы, «Гематологиялық фармакология» оқулығының авторы, «Ишемиялық

ONTÜSTİK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
8D10141 «Медицина» БББ бойынша Диссертациялық Кеңес Стенограмма		044/23(1) 41 беттің 6 беті

инсульттегі гирудотерапияның фармакологиялық аспектілері» атты монография және «Гирудотерапия негіздері» кітабының авторы болып табылады.

Салтанат Жаксылыккызы – Қазақстан іскер әйелдер қауымдастығының белсенді мүшесі. Оның қоғамдық өмірдегі және медицина саласындағы үлесі Оңтүстік Қазақстан облысы әкімдігінің алғыс хаттарымен және грамоталарымен марапатталған.

Ғылыми-зерттеу жұмысының тақырыбы: «COVID-19 короновирустық инфекциямен ауырғандардың танымдық бұзылыстарын гирудотерапиямен емдеуін негіздеу»

Отандық ғылыми кеңесшілері: Ғылыми жетекші медицина ғылымдарының кандидаты Кайшибаева Г.С. медицина ғылымдарының кандидаты, профессор Абуова Г.Н.

Шетелдік ғылыми кеңесшісі: медицина ғылымдарының докторы, академик РАН Баранцевич Е.Р.

2022 ж. сәуір айында докторантура бағдарламасы аясында шетелдік ғылыми кеңесшісінің жетекшілігімен Е.Р. Баранцевич, И.П. Павлов атындағы Бірінші Санкт-Петербург мемлекеттік медициналық университетінде екі апталық клиникалық және ғылыми-практикалық тағылымдамадан өткен.

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі Білім және ғылым саласында сапаны қамтамасыз ету комитеті ұсынатын ғылыми басылымдарда – 4 мақала; Web of Science немес Scopus компаниясының мәліметтер базасына енген басылымдарда – 2 мақала; шетелдік конференция материалдарында – 11 тезис жарық көрді, және 1 авторлық құқық куәлігі, 2-патент, және 1- кітап, 2- жинақ баспада басылып шықты.

Докторантураға түскен сәттен бастап (2020 жылдың қыркүйек айы), қазіргі таңға дейін жеткен негізгі жетістіктеріне төмендегілер жатады:

Диссертациялық жұмыстың тақырыбы бойынша орындалған зерттеулер нәтижелері мына төменгі ғылыми-тәжірибелік конференцияда баяндалған:

XII Халықаралық ғылыми-практикалық интернет-конференция «Состояние здоровья; медицинские, социальные и психолого-педагогические аспекты» ғылыми мақалалар жинағы, аннотация, Чита-Семей-Донецк, 23-26 қараша 2021 ж.

«Қазіргі заманғы дәстүрлі медицинаны дамытудың өзекті мәселелері» ғылыми мақалалар жинағы, VIII Халықаралық ғылыми-практикалық конференция тезистері, 8-9 сәуір-2022. Түркістан

«Биология, медицина және фармацияның даму перспективалары» атты жас ғалымдар мен студенттердің Халықаралық ғылыми конференциясы 7-8 желтоқсан 2023 ж.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
8D10141 «Медицина» БББ бойынша Диссертациялық Кеңес Стенограмма		044/23(1) 41 беттің 7 беті

Қазақстан Республикасы Мемлекеттік сыйлығының лауреаты, медицина ғылымдарының докторы, профессор Гуляев Александр Евгеньевичтің 70 жылдық мерейтойына арналған халықаралық және халықаралық қатысумен Қазақстанның клиникалық Фармакологтарының III Конгресі Ақтөбе.

"Бүгінгі интегративті медицина" Халықаралық саммиті. 25-26 мамыр, 2024. Эстония, Таллин.

"Шипажай-2024" IX Халықаралық ғылыми-практикалық форумы 28 қыркүйек 2024 ж. Қазақстан Республикасының курортология мәселелері. Мерке.

IX Халықаралық ғылыми-практикалық конференция, "Жалпы тәжірибе дәрігерінің жұмысындағы Дәстүрлі медицина", 21 қыркүйек. Шымкент, 2024 ж.

«Актуальные вопросы фундаментальной медицины; сегодня и в будущем» Ташкент, 28 ноября 2024г;

Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті арнайы клиникалық пәндер кафедрасының кеңейтілген ғылыми семинарында мәселелік комиссия мәжілісінде баяндама жасалынды.

Авторлық құқықпен қорғалатын объектілерге құқықтардың мемлекеттік тізілімге мәліметтерді енгізу туралы КУӘЛІК. 2021 жыл «19» қараша №21863. Объектінің атауы: «Общий курс гирудотерапии». ҚР ӨМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК тарапынан берілген.

Патент объектілерге құқықтардың мемлекеттік тізілімге мәліметтерді енгізу туралы Патент 2025 жыл «10» қаңтар №37119. Объектінің атауы: «Постковидті синдромдағы нейропсихологиялық бұзылулары бар наукастарды медициналық сүлікпен емдеу тәсілі». ҚР ӨМ «Ұлттық зияткерлік меншік институты» РМК тарапынан берілген.

Қазіргі уақытта – Қазақстан гирудотерапевтер Альянсының Президенті, дәрігер-гирудотерапевт, дәрігер-невропатолог, иглорефлексотерапевт, дәстүрлі медицина сарапшысы.

Осылайша, Серікбаева Салтанат Жақсылыққызы жеке ісінде Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің Ғылым және жоғары білім саласындағы сапаны қамтамасыз ету Комитетінің "Ғылыми дәрежелер беру қағидаларында" белгіленген талаптарға толық жауап беретін барлық қажетті құжаттар тіркелген.

Назар салып тыңдағандарыңыз үшін алғыс білдіремін!

Нұрмашев Бекайдар Қалдыбайұлы: Рахмет, Канатжан Сауханбекович! Изденушінің жеке іс құжаттары бойынша сұрақтарыңыз бар ма?

Сұрақтар жоқ. Диссертациялық жұмысының негізгі нәтижелерін баяндау үшін **Серікбаева Салтанат Жақсылыққызына** сөз беріледі. Сізге диссертациялық жұмыстың негізгі нәтижелерін баяндау үшін **20 минут** уақыт беріледі.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
8D10141 «Медицина» БББ бойынша Диссертациялық Кеңес Стенограмма		044/23(1) 41 беттің 8 беті

Ізденуші: Саламатсыздар ма аса құрметті Комиссия төрайымы, аса құрметті Комиссия Мүшелері, аса құрметті рецензенттерім, ардақты ғылыми кеңесшілерім, ұстаздарым және аяулы жакын жандар!

Сіздерге докторлық диссертациям бойынша жеткен негізгі нәтижелерімді таныстыруға рұқсат етулеріңізді сұраймын.

ҚР-да постковидтік синдроммен ауырғандар үлесі – 17,3%

COVID-19 ауырғандардың 96,2%-ында психологиялық және когнитивті бұзылыстар анықталған: 19% – депрессия, 55% – мазасыздық, 70% – психосоматика, 25%-ында суицидтік ойлар пайда болған. 67,9% – ұйқысыздықтан зардап шеккен. Ерекше қауіп тобы: егде жастағылар, созылмалы аурулары барлар. Жасы ұлғайған сайын таралуы 2–3 есе артады

Ишемиялық инсульт – өлім себептерінің 53–55%. Артериялық гипертензия инсульт қаупін 1,6 есе арттырады Осы орайда **зерттеуіміздің максатына жету үшін, біз зерттеуіміздің алдында 4 міндетті қойдық:**

Бірінші міндетіміз Пациенттердің ксенобиотиктерге сезімталдығына байланысты ПКС кейінгі когнитивті көріністеріне, дәстүрлі және құнарланған гирудотерапияның депрессия мен инсомнияға әсер етуінің салыстырмалы тиімділігін анықтау;

Екінші міндетіміз, Дәстүрлі және құнарланған гирудотерапияның ПКС пациенттердің кан тромбоциттерінің өздіктік агрегациялық жағдайын және липидтердің асқын тотығуы үрдісінің әсер етуінің жағдайын анықтау;

Үшінші міндетіміз, Дәстүрлі және актовегинмен құнарланған гирудотерапияның постковидті синдромды наукастардың сілекейдегі ЛАТ пен АОЖ ИК және эндогендік интоксикация индексін, орташа молекулалардың мөлшерімен анықтап, сараптама жасап бағалау;

Төртінші ретте, Постковид синдромының неврологиялық және психопатологиялық түріндегі қолданылған дәстүрлі және актовегинмен құнарланған гирудотерапияның салыстырмалы фармакоэкономикалық тиімділігін анықтау

Зерттеуіміздің **ғылыми жаңалығы** болып – Алғашқы рет постковидтық синдроммен ауыратын наукастардың неврологиялық жағдайына және жүйке жүйесінің когнитивтік қызметі ағзаның ксенобиотикке сезімталдығына байланысты әр түрлі деңгейде өзгереді. Біріншілер қатарында, кешенді жағдайында, бір кезеңде ПКС пациенттердің ксенобиотикке сезімталдығына байланысты кан тромбоциттерінің агрегациялық қасиеттеріне және липидтердің еркін радикалды тотығуы үрдісінің жағдайына дәстүрлі және құнарланған гирудотерапияның әсері анықталды.

Алғашқы рет постковидтық синдромды наукастардың дезинтоксикалық қызметіне даралық дәстүрлі және құнарланған гирудотерапияның әсерінің ерекшеліктері сипатталды.

ONTÜSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
8D10141 «Медицина» БББ бойынша Диссертациялық Кенес		044/23(1) 41 беттің 9 беті
Стенограмма		

Теориялық және тәжірибелік маңыздылығы Постковидті синдром ұзаққа созылғандықтан, науқастар бірнеше түрлі ем қолдануға мәжбүр. Бұл полипрагмазия жанама әсерлерге әкеледі. Осыған байланысты жанама әсері аз, табиғи, әрі қолжетімді ем – гирудотерапияны қолдану өзекті

Гирудотерапияның емдеу тиімділігін, қауіпсіздігін және оңтайлы фармакотерапиясын фармакоэкономикалық тұрғыдан талдау ғылыми әдебиеттерде кездеспейді. Осы жағдайды ескере отырып постковидті синдромды пациенттерді гирудотерапиямен емдеу барысында нейпропротекторлармен салыстырмалы тұрғыдан талдау жасау неврологияның және гирудотерапияның өзекті мәселесі болып табылады

Қорғауға қойылған негізгі ұсынымдарына 1. Постковидті синдромды пациенттердің ксенобиотикке сезімталдығына байланысты (төзімді, сезімтал және өте сезімтал) неврологиялық жағдайы және жүйке жүйесінің когнитивтік қызметтеріне дәстүрлі және құнарланған гирудотерапияның әсерлерін салыстырғанда тиесінше әр түрлі деңгейде позитивті өзгеруге тап болды.

2. Постковидті синдромды пациенттердің ксенобиотикке сезімталдығына байланысты сырқаттардың қан тромбоциттерінің өздіктік агрегациялық жағдайын дәстүрлі және құнарланған гирудотерапияның әсерлерінен төмендеуі төзімді, сезімтал және өте сезімталды пациенттерде әр түрлі мөлшерде орын алады.

3. Постковидті синдромды пациенттердің ксенобиотикке сезімталдығына байланысты сілекейдегі липидтердің еркін радикалды тотығуы үрдісінің және антиоксидантты жүйенің интегралды коэффициентінің деңгейлерінің жағдайларының сілекейдегі уытты орта молекулалардан заласыздандыруын төмендеуі гирудотерапияның емдік дозасына және медициналық сүліктің түрлеріне тікелей байланысты орын алды.

4. Дәстүрлі және құнарланған гирудотерапияның фармакотерапиялық оңтайлы емдік қасиеттері сәйкес 10 және 5 реттік процедурадан кейін орын алды, яғни құнарланған гирудотерапияның емдік белсенділігі дәстүрлі гирудотерапиядан жоғары деңгейде болды. Дәстүрлі және құнарланған гирудотерапиялық емдік тобында үнемдеу деңгейі организмнің ксенобиотикке сезімталдығына байланысты әртүрлі деңгейде орын алады.

Зерттеу жұмысымыздың материалдары мен әдістемелеріне келер болсақ, зерттеу дизайнымыз аралас (ретроспективті және проспективті).

Қатыстыру критерийлері, пациенттің жазбаша келісімі; 2020-2023 жылдары COVID-19 аңғармасымен емханалық және аурухана жағдайында ем алған науқастар. Барлық науқастар Ig Sars-Cov-2 оң нәтижесімен алынды. Қазақстан азаматтары. 25 жастан асқан ер азаматтар

ONTÜSTİK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	
8D10141 «Медицина» БББ бойынша Диссертациялық Кеңес		044/23(1)
Стенограмма		41 беттің 10 беті

Шығару критерийлері: Гирудинге аллергия немесе актовегинге қарсы көрсетілімдер. Қазақстан азаматы емес. ВИЧ инфекциялы, катерлі ісікті науқастар. Ig Sars-Cov-2 теріс нәтижесімен. 25 жасқа дейін Зерттеуімізге барлығы 90 пациент катысты. Олар топқа бөлінді: Бақылау тобы – 30 адам. Бұл топ ем қабылдамаған, тек салыстыру үшін алынды. Актовегин таблеткасын қабылдаған топ – 30 адам. Дәстүрлі гирудотерапия жүргізілген топ – 30 адам. 4. Актовегинмен құнарланған гирудотерапия жүргізілген топ – 30 адам. Әрбір негізгі топ үш шағын топқа бөлінді: Организмі ксенобиотиктерге төзімді ($TK < 1.1$) – 10 адам. Сезімтал ($TK = 1.2 - 1.5$) – 10 адам. Өте сезімтал ($TK > 1.5$) – 10 адам. Бұл слайдта постковидті синдроммен ауырған науқастарда когнитивті қызметтің MoCA шкаласы арқылы бағаланған көрсеткіштері ұсынылған.

Емдеу топтарында ем басталғанға дейін МОСА көрсеткіштері айтарлықтай төмен болды. Бірақ гирудотерапиядан кейін 3, 6 және 11-тәуліктерде бұл көрсеткіштер біртіндеп артып, 11-тәулікте барлық топтарда 28-29 баллға жеткен. Бұл гирудотерапияның когнитивтік бұзылыстарды қалпына келтіруде оң әсер беретінін дәлелдейді.

Төзімді топ:

Емге дейінгі көрсеткіш бақылау тобынан 31,7%-ға төмен болды. Дәстүрлі гирудотерапия 10-шы процедурадан кейін 28%-ға жақсарды. Құнарланған гирудотерапия 5-ші процедурадан кейін 31,3%-ға көтеріліп, бақылау тобының деңгейіне жақындады. Яғни, құнарланған ем тек 5 процедурада дәстүрлі 10 процедуралық нәтижеге жетті.

Сезімтал топ:

Емге дейін бақылаудан 47,3%-ға төмен болды. Дәстүрлі гирудотерапия 10-шы процедурадан кейін 78,5%-ға көтерілді. Құнарланған гирудотерапия 5-ші процедурадан кейін 84,8%-ға жақсарды. Құнарланған гирудотерапия бұл топта да 2 есе тез нәтиже көрсетті.

Өте сезімтал топ:

MoCA шкаласы емге дейін 64%-ға төмен болды. Дәстүрлі гирудотерапия 10 процедурадан кейін 1,8 есе (283,3%) жақсарды. Құнарланған гирудотерапия 5 процедурадан кейін 1,9 есе (293,1%) жақсарды. Құнарланған гирудотерапияның жылдам әрі күшті әсері бұл топта айқын көрінісі.

11 Слайдтың сол жағындағы графиктен көріп отырғанымыздай: Бақылау тобында ВКАД бұзылыстары анықталмаған — 100%.

ONTÜSTİK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	
8D10141 «Медицина» БББ бойынша Диссертациялық Кеңес		044/23(1) 41 беттің 11 беті
Стенограмма		

Төзімді топта бұл көрсеткіш 69,3% ғана. Сезімтал топта — 52,7%. Ал өте сезімтал топта бар болғаны 34% деңгейінде сақталған. Бұл бастапқыда, емге дейінгі жағдай. Яғни, сезімталдық артқан сайын ВКАД бұзылыстары да күрделене түседі. Кестедегі динамика:

Кестеде көрсетілгендей, барлық топтарда емге дейін ВКАД көрсеткіші 2,0–3,1 балл аралығында болған. Бұл — айқын когнитивтік дисфункцияның белгісі. Алайда, гирудотерапия, әсіресе құнарланған гирудотерапия нәтижесінде: 6-шы және 11-ші тәулікте барлық топтарда ВКАД көрсеткіштері 5,0 баллға дейін артқан. Бұл — калыпты когнитивтік деңгейге жақындағанын білдіреді.

12 Слайдта постковидті синдроммен ауырған пациенттердің визуалды конструктивті және атқарушы дағдыларының (ВКАД) ксенобиотикке сезімталдық дәрежесіне байланысты дәстүрлі және құнарланған гирудотерапиядан кейінгі динамикасы көрсетілген

Төзімді топта:

Емге дейін ВКАД көрсеткіші бақылау тобынан 31,7% төмен болды.

Дәстүрлі еммен 10-шы процедурадан кейін бұл айырмашылық 19,5%-ға қысқарды.

Құнарланған гирудотерапия бар болғаны 5 процедурадан кейін көрсеткішті 21,5%-ға жақсартып, бақылау тобына теңестірді.

Демек, құнарланған тәсіл аз уақытта жақсы нәтиже берді.

Сезімтал топта:

Емге дейін көрсеткіш 38%-ға төмен болды.

Дәстүрлі әдіспен 10 процедурадан кейін 54,8%-ға,

Ал құнарланған әдіспен 5 процедурадан соң 61,3%-ға жақсарды. Бұл — екі есе тиімді әрі жылдам әсер деген сөз.

Өте сезімтал топта:

Бастапқы айырмашылық — 6%.

Дәстүрлі гирудотерапия нәтижесі: 1,6 есе (261,1%) өсім.

Құнарланған әдіс нәтижесі: 2,8 есе (278,7%) жақсару.

Бұл — құнарланған гирудотерапияның сезімтал ағзада жоғары тиімділік көрсететінін дәлелдейді.

Алынған нәтижелер №1 тұжырымды ғылыми тұрғыда негіздеуге және оны қорғауға толық мүмкіндік берді.

13 Постковидті синдромды пациенттердің ксенобиотикке сезімталдығына байланысты (төзімді, сезімтал және өте сезімтал) неврологиялық жағдайы және жүйке жүйесінің когнитивтік қызметтеріне дәстүрлі және құнарланған гирудотерапияның әсерлерін салыстырғанда тиісінше әр түрлі деңгейде позитивті өзгеруге тап болды.

14 слайдта постковидті синдроммен ауырған наукастардың кан тромбоциттерінің өздік агрегациясы – яғни ҚТӨА – ксенобиотикке сезімталдық

дәрежесіне байланысты қалай өзгеретіні, және осы көрсеткішке дәстүрлі және құнарланған гирудотерапияның әсері салыстырмалы түрде көрсетілген.

1. ТӨЗІМДІ ТОП

Емге дейін ҚТӨА деңгейі бақылаудан 55% жоғары.

Дәстүрлі гирудотерапия 7 процедурадан кейін 47,3%-ға төмендетіп, калыпты деңгейге жетті.

Құнарланған гирудотерапия 5 процедурадан кейін-ақ сол нәтижеге жетіп, 10%-ға тиімдірек болды.

2. СЕЗІМТАЛ ТОП

ҚТӨА бастапқыда 101% артық болды.

Дәстүрлі әдіспен 7 процедурада 47,2%-ға төмендеді.

Құнарланған әдіспен бұл нәтижеге 5 процедурада жетті.

Қалыпты жағдайға 1 күн ерте келді.

3. ӨТЕ СЕЗІМТАЛ ТОП

ҚТӨА 201% жоғары болды – бұл ең ауыр топ.

Дәстүрлі ем 10 процедурада 63,9%-ға төмендетті.

Құнарланған ем небәрі 3–4 процедурада ҚТӨА-ны 73,5%-ға төмендетіп, тез калыпқа келтірді.

Сүлік саны аз жұмсалды, нәтиже – жоғары.

15 Постковидті синдромның кезінде тромбоциттердегі ЛАТ/АТЖ интегральды көрсеткішінің белсенділігінің ксенобиотикке сезімталдығына байланысты жағдайы (%)

Төзімді топта бұл көрсеткіш 147%, яғни бақылаудан 47% жоғары. Сезімтал топта 187 артық. Өте сезімтал топта – 194% яғни айқын уытты әсер бар екенін көрсетеді.

Құнарланған және дәстүрлі гирудотерапиядан кейінгі ПКС –дағы сырқаттардың ксенобиотикке сезімталдық дәрежесіне байланысты қан тромбоциттеріндегі ЛАТ-АТЖ интегралдық коэффициентінің салыстырмалы сипаттамасы (%)

1. Төзімді топ:

Емге дейінгі көрсеткіш бақылау тобынан 1,5 есе жоғары.

Дәстүрлі гирудотерапия 5 процедурадан кейін көрсеткішті 35,5%-ға төмендетіп, бақылау деңгейіне жақындатты.

Құнарланған гирудотерапия бар болғаны 2 процедурадан кейін көрсеткішті 43,2%-ға азайтып, қалыпты шамаға жеткізді.

Қорытынды: ем әсері жылдамырақ және тереңірек болды.

2. Сезімтал топ:

Емге дейін ЛАТ/АТЖ көрсеткіші бақылау тобына карағанда 2,8 есе (287%) жоғары.

Дәстүрлі ем 10 процедурада 63,8%-ға азайтып, нәтиже берді.

ONTÜSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA - 1979 -	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
8D10141 «Медицина» БББ бойынша Диссертациялық Кеңес		044/23(1)
Стенограмма		41 беттің 13 беті

Құнарланған әдіс тек 5 процедурада бұл көрсеткішті 64,6%-ға төмендетіп, бақылау тобының деңгейіне теңестірді.

Құнарланған тәсіл — уақытты екі есеге қысқартты.

3. Өте сезімтал топ:

ЛАТ/АТЖ бастапқыда 2,9 есе (294%) артқан.

Дәстүрлі гирудотерапия 10 процедурадан кейін 65,3%-ға төмендетті.

Құнарланған гирудотерапия 5 процедурадан кейін 37,2%-ға азайтып, тез және тиімді нәтиже берді.

Бұл топта да ем әсері ерте басталып, ауыр интоксикация белгісі жойыла бастады.

Алынған нәтижелер №2 тұжырымды ғылыми тұрғыда негіздеуге және оны қорғауға толық мүмкіндік берді.

Постковидті синдромды пациенттердің ксенобиотикке сезімталдығына байланысты сырқаттардың қан тромбоциттерінің өздіктік агрегациялық сілекейдегі липидтердің еркін радикалды тотығуы үрдісінің және антиоксидантты жүйенің интегралды коэффициентінің деңгейлерінің жағдайын дәстүрлі және құнарланған гирудотерапияның әсерлерінен төмендеуі төзімді, сезімтал және өте сезімтал пациенттерде әр түрлі мөлшерде орын алады.

Слайдта постковидті синдроммен ауырған науқастардың сілекейінде анықталған липидтердің асқын тотығу (ЛАТ) және антиоксиданттық жүйе (АТЖ) арасындағы интегралды көрсеткіштің (ИК) белсенділігі ксенобиотикке сезімталдық дәрежесіне байланысты қалай өзгередіні көрсетілген. ЛАТ-АТЖ ИК – ағзадағы оксидативті стресстің деңгейін бейнелейтін маңызды маркер.

1. ТӨЗІМДІ ТОП: Бастапқы деңгей — бақылаумен салыстырғанда 1,66 есе (166%) жоғары. Дәстүрлі гирудотерапия 4 процедурада 44,1%-ға азайтты. Құнарланған гирудотерапия 3 процедурадан кейін-ақ 43,1%-ға түсіріп, бақылау деңгейіне жеткізді. ✓ Бұл тәсілдің емдік әсері жылдамырақ және тұрақты екенін дәлелдейді.

2. СЕЗІМТАЛ ТОП: ИК көрсеткіші 2,8 есе (277%) жоғары. Дәстүрлі ем 4 процедурада 60,7%-ға төмендетті. Құнарланған ем 3 процедурада 63,2%-ға түсіріп, бақылау тобына теңестірді. ✓ Жауап беру уақыты қысқарғанымен, әсері терен.

Алынған нәтижелер №3 тұжырымды ғылыми тұрғыда негіздеуге және оны қорғауға толық мүмкіндік берді.

Постковидті синдромды пациенттердің ксенобиотикке сезімталдығына байланысты сілекейдегі липидтердің еркін радикалды тотығуы үрдісінің және антиоксидантты жүйенің интегралды коэффициентінің деңгейлерінің жағдайларының сілекейдегі уытты орта молекулалардан залалсыздандыруын төмендеуі гирудотерапияның емдік дозасына және медициналық сүліктің түрлеріне тікелей байланысты орын алды.

ОНТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
8D10141 «Медицина» БББ бойынша Диссертациялық Кеңес Стенограмма		
		044/23(1) 41 беттің 14 беті

Біз емнің **қаржылық құнын**, сондай-ақ пациенттердің емге дейінгі және кейінгі жағдайын салыстырып, **меншікті тиімділік, тиімділік көрсеткіші, шығын–пайда және шығын–белсенділік көрсеткіштерін** есептедік.

Дәрі-дәрмек бағасы ретінде «Еврофарма» дәріханасының прайс-листі қолданылды. Ем нәтижелілігі ретінде эндоуыттану индексі мен АТЖ-ЛАТ көрсеткіштері негізге алынды.

Нәтижесінде, ұсынылған ем әдісі **науқастардың жағдайын жақсартумен қатар, қаржылық жағынан да тиімді** екені дәлелденді. Бұл тәсіл алдағы уақытта **ем сапасын арттыру және шығынды азайту** үшін пайдалы болады деп есептейміз.

Төзімді топта: Тікелей шығындар ең төмен: ҰХА – 131,9 тг Дәстүрлі гирудотерапия – 143,4 тг Құнарланған гирудотерапия – 169 тг

Сезімтал топта: Шамамен сол деңгейде калып қойғанымен, ем көлемі өскен

Өте сезімтал топта: Шығындар ең жоғары: Құнарланған гирудотерапия – 269,4 тг Дәстүрлі гирудотерапия – 207,8 тг ҰХА – 180,4 тг

Бұл деректер емдеу тәсілін таңдауда тек медициналық емес, экономикалық факторларды да ескеру қажет екенін дәлелдейді. Құнарланған гирудотерапияның бастапқы шығыны жоғары болғанымен, ем нәтижесі жылдамырақ, ал бұл өз кезегінде жанама шығындарды азайтады. Демек, бұл тәсіл жалпы алғанда экономикалық жағынан тиімді болып табылады.

Төзімді топта жалпы шығын:

ҰХА – 25 900 тг

Дәстүрлі гирудотерапия – 12 000 тг

Құнарланған гирудотерапия – тек 3 590 тг

Сезімтал топта:

ҚГТ – 16 518 тг, бұл ДГТ мен ҰХА-ға қарағанда анағұрлым үнемді.

Өте сезімтал топта:

ҰХА – 46 220 тг

ДГТ – 36 000 тг

ҚГТ – 13 518 тг ғана

Науқастың сезімталдығы артқан сайын, жалпы емдеу шығындары да ұлғаяды.

Алайда, құнарланған гирудотерапия қысқа уақыт ішінде жоғары нәтиже беріп, емдеу ұзақтығын қысқартады, процедура санын азайтады және жанама шығындарды мейлінше төмендетеді.

1. ТӨЗІМДІ ТОП: Актөвегинмен емдеу тобына қарағанда дараланған гирудотерапия 2,8 есе тиімді. Дәстүрлі емге қарағанда – 1,6 есе тиімді. ✓ Бұл — шығынға шаққандағы уытты заттардың азаюы айқын жоғары болғанын көрсетеді. □ 2. СЕЗІМТАЛ ТОП: Құнарланған гирудотерапия тобы: Актөвегинмен салыстырғанда 2,2 есе тиімді, Дәстүрлі еммен салыстырғанда

ONTÜSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
8D10141 «Медицина» БББ бойынша Диссертациялық Кеңес		
Стенограмма		044/23(1) 41 беттің 15 беті

14,2%-ға артық нәтиже берді. ✓ Бұл топта да дараланған тәсілдің басымдығы анық байқалды. □ 3. ӨТЕ СЕЗІМТАЛ ТОП: «Шығын-пайда» көрсеткіші бойынша: Актотегин тобымен салыстырғанда 4,9 есе (488,5%) тиімді, Дәстүрлі еммен салыстырғанда 5,4%-ға артық. ✓ Бұл — ең ауыр клиникалық жағдайда да құнарланған гирудотерәпияның уытты әсерді айтарлықтай төмендеткенін көрсетеді.

Құнарланған гирудотерәпияның пациенттердің ксенобиотикке төзімді емдік тобында үнемдеу деңгейі аковегинді топқа қарағанда 144,7 теңгеге, дәстүрлі тобымен салыстырғанда 31,9 теңгеге, сезімталды тобында 180,0 теңгеге және 40,9 теңгеге, ксенобиотикке өте сезімталды пациенттерде 208,2 және 123 теңгеге тең болды.

Сонымен зерттеу нәтижесінде алынған деректер құнарланған гирудотерәпияның белсенділігін, фармакоэкономикалық тұрғыдан толық дәлелденді.

Алынған нәтижелер №3 тұжырымды ғылыми тұрғыда негіздеуге және оны қорғауға толық мүмкіндік берді.

Дәстүрлі және құнарланған гирудотерәпияның фармакотерәпиялық онтайлы емдік қасиеттері сәйкес 10 және 5 реттік процедурадан кейін орын алды, яғни құнарланған гирудотерәпияның емдік белсенділігі дәстүрлі гирудотерәпиядан жоғары деңгейде болды. Дәстүрлі және құнарланған гирудотерәпиялық емдік тобында үнемдеу деңгейі организмнің ксенобиотикке сезімталдығына байланысты әртүрлі деңгейде орын алады.

Рұқсат болса, қорытындыға тоқтамай тәжірбиелік ұсынысқа өтсем.

1 ПКС пациенттердің когнитивті ауытқуларын онтайлы емдеу үшін уытсыздандыратын, антиоксидантты және антиагрегантты белсенділігі жоғары аковегинмен құнарланған медициналық сүлікті төзімді, сезімтал және өте сезімтал пациенттерге 12,0 г, 20,0 г және 26,0 г массасын қолданған жөн.

2 Зерттеу нәтижелерінде қолданған әдістер ПКС пациенттердің фармакоэкономикалық сараптама жасауға қолдануға болады және емдік кешендердің арасында ең тиімді, ең арзан құнарланған гирудотерәпиялық, кешен деген мәнге ие болды.

3. Постковидті синдромды пациенттердің организмдегі липидтердің асқын тотығу күйзелістік жағдайын бағалау үшін балама нысан ретінде қан жүйесінің орнына пациенттердің сілекейін қолданған жөн.

Назарларыңызға рақмет!

Нұрмашев Бекайдар Қалдыбайұлы: Диссертациялық кеңестің мүшелері, мархабат, ізденушіге сұрақтарыңыз болса, қоюға болады.

Ең алғашында бізге онлайн қосылып отырған диссертация мүшелеріне сөз берсек.

Баринев Алексей Николаевич : Вопросов нет.

QONTÜSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
8D10141 «Медицина» БББ бойынша Диссертациялық Кеңес		044/23(1)
Стенограмма		41 беттің 16 беті

Нұрмашев Бекайдар Қалдыбайұлы: Диссертациялық кеңестің уақытша мүшелері, Шолпан Адильжановна, Дарибаев Жолтай Рахимбекович мархабат, ізденушіге сұрақтарыңыз болса, қоюға болады.

Дарибаев Жолтай Рахимбекович: 1) Актовегинмен құнарланған гирудотерапия стандартты әдіске қарағанда неге тиімдірек болды? Бұл әсер Актовегиннің аркасы ма, әлде сүліктердің сілекейіне байланысты болды ма?

2) Гирудотерапия когнитивтік қызметтерді қандай патогенездік механизм арқылы жақсартты?

Нұрмашев Бекайдар Қалдыбайұлы: **Салтанат Жақсылыққызы,** Сізге ресми рецензентке жауап беру үшін сөз беріледі.

Ізденуші: Сұрағыңыз үшін рақмет **Құрметті Дарибаев Жолтай Рахимбекович** сұрақ қойғаныңызға рақмет.

Бірінші сұрағыңызға жауап. Иә, әсердің күшеюі негізінен Актовегиннің фармакологиялық қасиеттерімен байланысты. Актовегин — жасушалық энергетикалық алмасуды күшейтетін, тіндердің гипоксияға төзімділігін арттыратын, микроциркуляцияны жақсартатын препарат. Ол жүйке тінінде метаболизмді жақсартады.

Сүліктер арқылы енгізілгенде бұл заттардың әсері күшейеді, себебі:

Сүлік сілекейіндегі ферменттер (гирудин, дестабилаза) қан айналымын жақсартады;

Сүліктер енгізу орнында жергілікті қан айналымын күшейтіп, Актовегиннің сіңуін арттырады.

Литобзорда Актовегин туралы аз айтылса, оны толықтыру қажет, себебі оның әсері зерттеу нәтижелерін түсіндіруде маңызды рөл атқарады.

Екінші сұрағыңызға жауап.

Микроциркуляцияның жақсаруы – ми тіндері оттегі және қоректік заттармен жақсы қамтылады;

Қабынуға қарсы әсері – цитокиндердің белсенділігі төмендейді;

Антигипоксиялық әсер – мидың гипоксияға төзімділігі артады;

Нейропротекторлық әсер – сүлік ферменттері жүйке тінін зақымданудан қорғайды;

Стресс пен вегетативтік дисбалансты реттеу – бұл да когнитивтік жағдайды жақсартады. Осы факторлардың бірігуі когнитивтік қызметтердің жақсаруына алып келеді.

Дарибаев Жолтай Рахимбекович: ЛАТ-АТЖ танымдық қызметтің жақсаруына әсері бар ма?

Ізденуші: **Дарибаев Жолтай Рахимбекович** сұрақ қойғаныңызға рақмет. Иә, ЛАТ-АТЖ жоғары болса, науқаста когнитивті қызметі төмен болады. Гирудотерапияның дезинтоксикациялық қызметі бар. Емнен кейін ПОКС төмендейді. Содықтан науқастың когнитивті қызметі жақсарады.

НҰРМАШЕВ БЕКАЙДАР ҚАЛДЫБАЙҰЛЫ: Дарибаев Жолтай Рахимбекович жауаптарға қанағаттандыңыз ба?

Дарибаев Жолтай Рахимбекович: Йә жауаптарға қанағаттандым.

НҰРМАШЕВ БЕКАЙДАР ҚАЛДЫБАЙҰЛЫ: Булекбаева Шолпан Адильжановна сөз кезегі сізде.

БУЛЕКБАЕВА ШОЛПАН АДИЛЬЖАНОВНА: бірінші сұрақ: аса құрметті кеңес төрағасы менде де сұрақтар бар. асқынулар болды ма? және қанша пайыз болды және қай топта болды?

Екінші сұрақ: Сіздің әдісіңіздің басқалардан қандай ерекшелігі бар? Қандай жаңалықтарыңыз бар, үнемдеу туралы біраз айттыңыз, сол үнемдеу ненің арқасында болды үшінші топта? Емдеу курсы қысқарды ма, және әсер тезірек болды ма?

Өзіме қызық болып тұр, бұл дәстүрлі медицинаға қалай келдіңіз? Сіз невропотологсыз, реабилитологсыз. Екіншісі бірі гирудотерапиямен айналыспайды. Және актовегинмен қосып әсер болатыны жайлы айтып берсеңіз маған.

Нұрмашев Бекайдар Қалдыбайұлы: Салтанат Жаксылыққызы, Сізге ресми рецензентке жауап беру үшін сөз беріледі.

Салтанат Жаксылыққызы: Құрметті Шолпан Адильжановна қойған сұрақтарыңызға рахмет. Бірінші сұрағыңызға жауап: Сүлікпен емдеу барысында асқыну өте сирек кездеседі. Егер наукас жеке бас гигиенасын дұрыс ұстанбаса, сүлік тістеген жерде қабынулық реакция болуы мүмкін. Қазіргі таңда пластикалық операциялардан қиын жазылып жатқан жаралар болса, сол жараларды емдейміз. Өте сирек кездеседі. Менің практикамада асқыну болған жоқ.

Екінші сұрағыңызға жауап: Ем методикасы. Кітаптың ішіне толық жаздым. Гирудотерапияны өзім шығыс медицинасын бітіргеннен кейін, әр сеанста биологиялық активті точкалармен байланыстырдым. 6-7 омыртқада бізде нүкте бар, ол жерден жеті канал өтеді. Сол жерге сүлікті қойғанда, сүлікті біз үнемдейміз және жеті каналға әсер етеміз. Дүние жүзінде сүлікпен емдеуде осындай стандарт жоқ. Сүлікті наукастың қай жері ауырады, сол жерге қояды. Ол методта өте көп асқынулар. Ал менің методикамды Қазақстанда көптеген дәрігерлер колданып жатыр. Менің орталықтарым қазіргі таңда білім алатын орталыққа айналып жатыр, бізге оқуға келіп осы методикамен оқытып жатырмыз. Бұл методиканың айырмашылығы асқынусыз, нүктемен, ғылыми дәлелденген. Әр сеансына методикасын жазып, Құдай қаласа стандартқа енгізуге жоспарлап отырмын.

Үшінші сұрағыңызға жауап: Бұл емге қалай келдім? Гирудотерапиямен айналысып жатқанымға он сегіз жылдан асты. Акушер-гинекологияда, мен өзім

ОНТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
8D10141 «Медицина» БББ бойынша Диссертациялық Кеңес Стенограмма		044/23(1) 41 беттің 18 беті

әр калада филиалдарды ашқан уақытта, клиникаларды жүргізу оңай емес. Сондықтан мен эко клиникалармен тығыз жұмыс істеген уақытта, емдік эффектісін көріп, көзі жеткеннен кейін өздерінің клиникаларында енгізген. Емдік қасиет бар екеніне көзі жеткендіктен. Көп науқастарды дәрімен емдегенде оның кері әсері бар. Асказаны, әсіресе ревматоидты артрит созылмалы НПВС көп ішетін науқастарға тиімді әрі кері әсері жоқ басқа органдарға. Сол жағынан біріншіден. Ал екіншіден науқасты неврологиялық дәрілермен қосып, комбинацияда емдегенде эффект он күнде емес, бес күнде болады. Сондықтан мен осы сүлік салғаннан эффект болғаннан, мен осы тақырыбыма келдім. Төртінші сұрағыңызға жауап: Үнемдеу ол бізде осы слайдта көрсетілгендей, 17 және 7 теңге бұл былай айтқанда қымбат болып көрінді. Даралық гирудотерапиямен салыстырғанда қымбат.

БУЛЕКБАЕВА ШОЛПАН АДІЛЬЖАНОВНА: СІЗ АЙТАСЫЗ БІРІНШІ ГРУППАМЕН ТЕК АКТОВЕГИН ПАЙДАЛАНҒАН ОЛ ҚЫМБАТ. АКТОВЕГИНМЕН ГИРУДОТЕРАПИЯНЫ ҚОСҚАН ОЛ АРЗАНДАУ БОЛДЫ. ОЛ НЕЛІКТЕН. МЫНА ЖЕРДЕ ГИРУДОДА БАР АКТОВЕГИНДЕ БАР? НАОБОРОТ ЕКЕУІН ҚОСҚАНДА ОЛ ҚЫМБАТ БОЛУ КЕРЕК, АЛ БҰЛ ЖЕРДЕ ТӨМЕН БОЛДЫ. СОЛ НЕЛІКТЕН. КУРС ЛЕЧЕНИЯСЫ ҚЫСҚАРДЫ МА? ВОТ СОНЫ АНЫҚТАП ӨТСЕҢІЗ.

Салтанат Жаксылыққызы: Әр топта өзінің дозасы болды. Төзімді топта алты дана қолдандық. Сезімталда он шт. Өте сезімталда он үш дана қолдандық.

БУЛЕКБАЕВА ШОЛПАН АДІЛЬЖАНОВНА: ҮШІНШІ ТОПТА КУРС ЛЕЧЕНИЯ ҚЫСҚАРДЫ МА?

Салтанат Жаксылыққызы: Бесінші күні БекА МоСа да көрсеткіштері жақсарып, курс лечения қысқарды.

НҰРМАШЕВ БЕКАЙДАР ҚАЛДЫБАЙҰЛЫ: Булекбаева Шолпан Адильжановна жауаптарға қанағаттандыңыз ба?

Булекбаева Шолпан Адильжановна: Жақсы рахмет.

Нұрмашев Бекайдар Қалдыбайұлы: Диссертациялық кеңестің тұрақты мүшелеріне сұрақ қоюларына мүмкіндік берейік. **Кемелбеков Қанатжан Сәуханбекұлы**

Кемелбеков Қанатжан Сәуханбекұлы: Жұмыс өте ауқымды, жан жақты, терең зерттеулер жүргізілгені көрініп отыр. Және қызықты. Мен ойлаймын қазір

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA - 1979 -	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
8D10141 «Медицина» БББ бойынша Диссертациялық Кеңес		
Стенограмма		044/23(1) 41 беттің 19 беті

гирудотерапия ең алғашқы жұмыстардың бірі шығар Қазақстандағы. Менде екі сұрақ бар.

Сіздің баяндау барысыңызда бірінші сұрақ науқастарыңыздың эндогендік уыттылығын бағалау үшін сілекей құрамындағы эндогендік уыттылық мөлшерін арнайы әдістермен анықтағансыз. Соның ішінде маған қызық болып тұрғаны: индексін анықтау кезінде Орманов әдісімен анықтағаныңыз. Осы әдістің қандай ерекшелілігі бар, және қалай анықталды?

Келесі екінші сұрағым: когнитивті қызметтің функционалды бұзылыстарды бағалау үшін оның бір шкаласы ұйқысыздықтың өте сезімталдығын анықтау кезінде сізде Питтсбург әдісін өзіңіздің жұмысыңызда пайдалану кезінде сіздің зерттеу тобыңызды арнайы валидациядан өткіздіңіз бе тиімді болу үшін?

Салтанат Жаксылыққызы: Құрметті Кемелбеков Қанатжан Сәуханбекұлы, сұрағыңызға рахмет. Информация өте көп болғандықпен, мен бүгінгі жұмысыма именно осы көрсеткішті, бұл арнайы эндоутты арнайы спектофотометрде біз жүргіздік. Осы мед академия қабырғасында. Фармокология кафедрасында. Арнайы науқастардың сілекейін аш қарынға жинап, цинтрифугада өткізіп, аппаратка енгізіп, сол жерден спектофотомерден светтің көрсеткішіне қарай шықты. Сол шыққанға қарай осы уыттануын, көреткішін жеке жеке бөлдік. Осы метод Ормановтың әдісі болып келеді.

Екінші сұраққа жауап: Әрине ол валидациядан өтеді. Ұйқысыздық AsA шкаласы олар бірнешеге бөлінеді. Және валидациядан өткіздік.

Нұрмашев Бекайдар Қалдыбайұлы: Құрметті Кемелбеков Қанатжан Сәуханбекұлы жауапқа қанағаттандыңыз ба?

Кемелбеков Қанатжан Сәуханбекұлы: Бірінші сұрақ бойынша өте жақсы жауап берді. Уыттылығы бойынша, себебі біз үшін жаңа индексін анықтау болып табылды. Және ол өзінің тікелей қатысуымен...

Екінші валидация бойынша шетелдік сауалнаманы бізге бейімдеп, сіздің жағдайыңызға зерттеуде қандай ерекшеліктер енгіздіңіз? Немесе сол сауалнаманы нақтылай ешқандай өзгерістерге ұшыратпай қажеттілігі болмаған жағдайда, сауалнаманың негізгі талаптарын сақтай отырып зерттеу жүргіздіңіз бе?

Өзгеріске ұшыраттыңыз ба сауалнаманы, валидация жасап бейімдеу үшін, немесе сол күйінше қалдырдыңыз ба?

Салтанат Жаксылыққызы: Сауалнаманы мен сол күйінше қалдырдым. Өзгеріс енгізгенім мен оны қазақша тілге аударып, қазақша тілде IX халықаралық конференцияда ISB номері алынып, сол қазақша сауалнаманың бәрін біз сборникке енгіздік.

Кемелбеков Қанатжан Сәуханбекұлы: Рахмет толық жауапты алдым. Менің сұрайын дегенім осы еді. Себебі бұл жерде қазақ тілді науқастар қатысады ғой,

ONTÜSTİK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
8D10141 «Медицина» БББ бойынша Диссертациялық Кеңес Стенограмма		
		044/23(1) 41 бетін 20 беті

сондықтан түсінікті болу үшін соны икемдедім, бейімдеп, көрсету жағы. Рахмет жауабыңызға.

Нұрмашев Бекайдар Қалдыбайұлы: Құрметті Салтанат Жаксылыққызы мынау баяндама барысында ауқымды жұмысыңыз, белгілі болып отыр. Менін сізге бірінші сұрағым, зерттеу кезінде басқалатын когнитивті бұзылыстардың патофизиологиялық механизмі осы гирудотерапияны емдік әсер ретінде пайдалану қалай ескерілді.

Екінші сұрақ, гирудотерапияның тиімділігін бағалау үшін қандай объективті өлшемдермен әдістер өзіңізде қолдандыңыз?

Және. Соңғы сұрақ, гирудотерапияның емдік дозасы сүлік түрлерімен корреляциялық бар ма екен? Жұмыс барысында анықталды ма? Осы сұрақтарды ескердініздер ме?

Салтанат Жаксылыққызы: Аса құрметті диссертация кеңесінің төрағасы, Нұрмашев Бекайдар Қалдыбайұлы қойған сұрақтарыңызға үлкен рахмет.

Бірінші сұрағыңызға жауабым: Когнитивті бұзылыстар ми қабынуы, қанайналымның бұзылуы, оксидативті стресс және нейротрансмиттерлер жетіспеушілігімен байланысты. Гирудотерапия сүліктің сілекейіндегі биологиялық белсенді заттар арқылы қанайналымды жақсартады, қабынуды азайтады және антиоксиданттық әсер береді. Сондықтан, зерттеуде гирудотерапия осы патофизиологиялық механизмдерге әсер ету арқылы когнитивті бұзылыстарды жеңілдету тәсілі ретінде қарастырылады.

Екінші сұрағыңызға жауап: 1. Гирудотерапияның тиімділігін бағалау үшін объективті әдістер ретінде когнитивті тесттер (мысалы, MMSE, MoCA), мидың қанайналымын бағалайтын УДЗ немесе МРТ, сондай-ақ қанның қабыну және оксидативті стресс маркерлерін талдау қолданылды (егер нақты зерттеуде бар болса).

2. Емдік доза мен сүлік түрлері арасындағы корреляция – кейбір сүлік түрлерінің биологиялық белсенді заттар құрамы әртүрлі. Егер зерттеу барысында сүлік түрлері мен қолданылған дозалар нақты тіркеліп, әсері салыстырылса – бұл байланыс анықталуы мүмкін. Иә, бұл сұрақтар зерттеу барысында ескерілді немесе ескерілуі тиіс. Емге дейін көрсеткіштермен, емнен кейінгі көрсеткіштер айтарлықтай өзгерді. Корреляциялық талдау жасалынды.

Нұрмашев Бекайдар Қалдыбайұлы: Жауаптарыңызға қанағаттандым.

Барлық жауаптарыңыз тындалды. Жауаптар қанағаттандырылды.

Тағы да сұрақтарыңыз бен ұсыныстарыңыз бар ма диссертация кеңесінің мүшелері?

Тағыда сұрақтарыңыз бен ұсыныстарыңыз болмаса келесі кезеңге өтейік. Ары қарай;

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
8D10141 «Медицина» БББ бойынша Диссертациялық Кеңес		044/23(1)
Стенограмма		41 беттің 21 беті

Аяғанов Дінмұхамед Нұрниязыұлы – PhD, қауымдастырылған профессор, «Марат Оспанов атындағы Батыс Қазақстан медицина университетінің» «психиатрия және наркология курсымен бірге жүретін неврология» кафедрасының меңгерушісі, Ақтөбе қаласы, Қазақстан.

Аяғанов Дінмұхамед Нұрниязыұлы: Қайырлы күн құрметті әріптестер, осы диссертациялық жұмысқа ресми рецензент болып тағайындалғанмыз үшін диссертация кеңесінің төрағасы мен мүшелеріне алғысымды білдіремін. Осы диссертациялық жұмысты рецензиялау барысында өз рецензиямды жазбаша пікірімді жазғанмын. Сол жазбаша пікір құрылымы бойынша бірнеше бөліктен тұрады. Әрбір бөлікке тоқталып кетуге рұқсат етіңіз.

Диссертация тақырыбының (бекітілген күнге) ғылымның даму бағыттарына және/немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкес болуы. Диссертация Қазақстан Республикасы Үкіметінің жанындағы Жоғарғы ғылыми-техникалық комиссия бекіткен ғылымды дамытудың басым бағытына сәйкес келеді (бағытты көрсету).

Ғылым үшін маңызы: Жұмыс келесі айтарлықтай үлес қосады/қоспайды және оның маңыздылығы және оның маңыздылығы жақсы ашылған/ашылмаған.

Алғашқы рет постковидтық синдроммен ауыратын науқастардың неврологиялық жағдайына және жүйке жүйесінің когнитивтік қызметі ағзаның ксенобиотикке сезімталдығына байланысты әр түрлі деңгейде өзгереді. Дәстүрлі және құнарланған гирудотерапияның әсері ағзаның сезімталдығына байланысты орын алды. (Фармация Казахстана.-2021.), (Archives of Clinical Infectious Diseases.– 2023.)

Біріншілер катарында, кешенді жағдайында, бір кезеңде ПКС пациенттердің ксенобиотикке сезімталдығына байланысты қан тромбоциттерінің агрегациялық қасиеттеріне және липидтердің еркін радикалды тотығуы үрдісінің жағдайына дәстүрлі және құнарланған гирудотерапияның әсері анықталды.

ПКС кезінде сілекейдегі еркін радикалды тотығуы үрдісінің жағдайына даралық дәстүрлі және құнарланған гирудотерапияның әсері ксенобиотикке сезімталдығына байланысты анықталды («Актуальные вопросы развития современной традиционной медицины» Сборник научных статей, тезисов VIII международной научно-практической конференции, 8-9 апреля – Шымкент: Типография «Әлем баспасы», 2022. – Б.28-33).

Алғашқы рет постковидтық синдромды науқастардың дезинтоксикалық қызметіне даралық дәстүрлі және құнарланған гирудотерапияның әсерінің ерекшеліктері сипатталды.

Дербестік деңгейі: жоғары; Жұмысты орындау барысында диссертант ғылыми зерттеуді ұйымдастырудың барлық кезеңдеріне, клиникалық материалдар жиынтығына. Заманауи деңгейде барлық жиналған материалдарға статистикалық өңдеу жүргізілді, алынған нәтижелер айқындалып, тұжырымдар мен практикалық ұсыныстар жасалды.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
8D10141 «Медицина» БББ бойынша Диссертациялық Кеңес Стенограмма		
	044/23(1) 41 беттің 22 беті	

Ішкі бірлік принципі: Диссертацияның өзектілігін негіздеу: **негізделген;** «Кіріспе» тарауы тақырыптың өзектілігін көрсетеді және зерттеудің мақсаты мен міндеттерін толықтай ашады. Алғашқы рет постковидтық синдроммен ауыратын науқастардың неврологиялық жағдайына және жүйке жүйесінің когнитивтік қызметі ағзаның ксенобиотикке сезімталдығына байланысты әр түрлі деңгейде өзгереді. Дәстүрлі және құнарланған гирудотерапияның әсері ағзаның сезімталдығына байланысты орын алды.

Диссертация мазмұны диссертация тақырыбын айқындайды: **айқындайды;** Әдебиеттерге шолу зерттелініп отырған мәселе туралы заманауи идеяларды ұсынады, бұл диссертанттың зерттелетін мәселеге жеткілікті назар аударғанын, отандық және шетелдік әдебиеттерді талдаудағы кең қабілетін көрсетеді. Зерттеу сипатына сәйкес зерттелушілерді іріктемелік тобына сай саралау жақсы жоспарланған. Қолданылатын әдістер заманауи, қажетті және мәселелерді шешу үшін жеткілікті. Қорытындыда алынған нәтижелердің талдауы және алынған зерттеу деректерінің дәлелді талқылауы бар. Мақсаттары мен міндеттері диссертация тақырыбына сәйкес келеді: **сәйкес келеді;** Зерттеудің мақсаты мен міндеттерін орындау барысында диссертант диссертация тақырыбын толықтай ашады. Диссертацияның барлық бөлімдері мен ережелері логикалық өзара байланысты: **толығымен байланысқан;** Диссертацияда алынған нәтижелер ішкі логикалық бірлікке ие. Автор зерттеудің құрылымын ойластырған: кіріспе, әдебиеттік шолу, зерттеу жұмысының материалдары мен әдістемелері, зерттеу нәтижелері және қорытынды бөлімі атты диссертацияның барлық бөлімдері мен ережелері логикалық өзара байланысты. Жоғарыда айтылғандар жүргізілген зерттеулерден туындайтын ғылыми нәтижелер, тұжырымдар мен тәжірибелік ұсыныстар дәлелді және сенімді деуге толық негіз бар. Автор ұсынған жаңа шешімдер (принциптер, әдістер) белгілі шешімдермен салыстырғанда дәлелденген және бағаланған: **сыни талдау бар;** Сыни талдауы диссертация бөлігін зерттей келе сыни талдау бөлігінде көптеген өзінің негізгі алынған қағадаттарымен, вводтарына сәйкес сыни талдау жасалынып, әдебиеттерге сілтеме жасалыныды. Салыстырмалы түрде.

Ғылыми жанашылдық принципі: Ғылыми нәтижелер мен ережелер жана ма? **толығымен жана;** Алғашқы рет постковидтық синдроммен ауыратын науқастардың неврологиялық жағдайына және жүйке жүйесінің когнитивтік қызметі ағзаның ксенобиотикке сезімталдығына байланысты әр түрлі деңгейде өзгереді. Дәстүрлі және құнарланған гирудотерапияның әсері ағзаның

ONTUSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
8D10141 «Медицина» БББ бойынша Диссертациялық Кеңес Стенограмма		044/23(1) 41 беттің 23 беті

сезімталдығына байланысты орын алды. Біріншілер қатарында, кешенді жағдайында, бір кезеңде ПКС пациенттердің ксенобиотикке сезімталдығына байланысты қан тромбоциттерінің агрегациялық қасиеттеріне және липидтердің еркін радикалды тотығуы үрдісінің жағдайына дәстүрлі және құнарланған гирудотерапияның әсері анықталды.

Диссертацияның тұжырымдары жаңа ма? **толығымен жаңа**; Зерттеу нәтижесінде автор жеткілікті жаңалық дәрежесі бар тұжырымдар жасап отыр. Зерттеу нәтижелеріне сүйене отырып алынған авторлық құқық куәлігі, зерттеудің енгізу актілерінің жасалынуы диссертация тұжырымдарының жаңашылдығын көрсетеді.

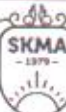
Техникалық, технологиялық, экономикалық немесе басқару шешімдері жаңа және негізделген болып табылады: **толығымен жаңа**; Барлық негізгі тұжырымдар ғылыми дәлелдерге толығымен **негізделген**. Алынған ғылыми нәтижелер мен тұжырымдар диссертациялық жұмыстың мақсаты мен міндеттеріне толық сәйкес келетін нақты және салмақты ғылыми дәлелдерге негізделген деп санауға мүмкіндік береді.

Қорғауға шығарылған негізгі қағидаттар дәлелденген бе?
дәлелденген; Атап айтқанда

1. Постковидті синдромды пациенттердің ксенобиотикке сезімталдығына байланысты (төзімді, сезімтал және өте сезімтал) неврологиялық жағдайы және жүйке жүйесінің когнитивтік қызметтеріне дәстүрлі және құнарланған гирудотерапияның әсерлерін салыстырғанда тиісінше әр түрлі деңгейде позитивті өзгеруге тап болды.

2. Постковидті синдромды пациенттердің ксенобиотикке сезімталдығына байланысты сырқаттардың сілекейдегі липидтердің еркін радикалды тотығуы үрдісінің және антиоксидантты жүйенің (ЛЕРТ-АТЖ) интегралды коэффициентінің деңгейлерінің жағдайларының дәстүрлі және құнарланған гирудотерапияның әсерлерінен төмендеуі төзімді, сезімтал және өте сезімталды пациенттерде әр түрлі мөлшерде орын алады.

3. Постковидті синдромды пациенттердің ксенобиотикке сезімталдығына байланысты ауыз қуысының сұйығында уытты орта молекулалардан залалсыздандыруының төмендеуі гирудотерапияның емдік дозасына және медициналық сүліктің түрлеріне тікелей байланысты орын алды.

QONTÜSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
8D10141 «Медицина» БББ бойынша Диссертациялық Кенес	044/23(1)	
Стенограмма	41 беттің 24 беті	

4. Дәстүрлі және құнарланған гирудотерапияның фармакотерапиялық оңтайлы емдік қасиеттері сәйкес 10 және 5 реттік процедурадан кейін орын алды, яғни құнарланған гирудотерапияның емдік белсенділігі дәстүрлі гирудотерапиядан жоғары деңгейде болды. Дәстүрлі және құнарланған гирудотерапиялық емдік тобында үнемдеу деңгейі организмнің ксенобиотикке сезімталдығына байланысты әртүрлі деңгейде орын алады.

Дәйектілік принципі. Дереккөздер мен ұсынылған ақпараттың дәйектілігі:

Әдістемені таңдау – негізделген немесе әдістеме егжей-тегжейлі сипатталған:

иә; Диссертация материалдары бойынша шетелдік және ҚР Білім және ғылым министрлігінің докторлық диссертацияға арналған 7 басылымдарда және Халықаралық ғылыми конференцияларда 20 еңбектері жарияланды.

Диссертация жұмысы бойынша 25 ғылыми мақалалар және келесі оқулықтар мен монографиялар.

Диссертациялық жұмыстың нәтижелері компьютерлік технологияларды қолдана отырып, ғылыми зерттеулердің заманауи әдістері мен деректерді өңдеу және түсіндіру әдістерін қолдану арқылы алынды: **иә;**

Теориялық қорытындылар, модельдер, анықталған өзара байланыстар мен заңдылықтар эксперименттік зерттеумен дәлелденді және расталды (педагогикалық ғылымдар бойынша даярлау бағыттары үшін нәтижелер педагогикалық эксперимент негізінде дәлелденді): **иә;** Диссертацияның теориялық тұжырымдары, негізгі ережелері, анықталған заңдылықтар мен қатынастар ретро-проспективті бақылаулық (обсервациондық) зерттеу дизайны бойынша негізделген және дәлелденген.

Маңызды мәлімдемелер өзекті және шынайы ғылыми әдебиеттерге сілтемелермен: **расталған;** Әрбір ғылыми мәлімдеме баспа басылымына сілтемемен негізделіп көрсетілген.

Пайдаланылған әдебиет көздері әдеби шолу үшін **жеткілікті.** Диссертация кіріспе, әдебиеттерге шолу, зерттеу жұмысының материалдары мен әдістемелері, жеке зерттеу нәтижелері, қорытынды, тәжірибелік ұсыныстар, және қолданылған әдебиеттер, қосымшалар бөлімдерінен тұрады. Қолданылған әдебиеттер саны 161.

Практикалық құндылық принциптері: Диссертацияның теориялық маңызы бар: **иә;** Ғылыми жұмыстың теориялық маңыздылығы күмән тудырмайды, оның нәтижелері оқу процессіне, атап айтқанда дәрістерде және аудиториялық сабақтарда қолданыла алады.

ONTÜSTİK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA - 1979 -	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
8D10141 «Медицина» БББ бойынша Диссертациялық Кенес		044/23(1)
Стенограмма		41 беттің 25 беті

Тәжірибеге арналған ұсыныстар жаңа ма? толығымен жаңа;

Жазу және рәсімдеу сапасы: Академиялық жазудың сапасы: **жоғары;**

Диссертациялық жұмыс мемлекеттік тілде жазылған. Диссертацияның ғылыми жаңалығы мен тәжірибелік маңыздылығына, сондай-ақ корғауға ұсынылған қорытындыларға, ережелерге қатысты кемшіліктер анықталмағандықтан, зерттеудің өзектілігін, ғылыми жаңалығын және алынған нәтижелердің тәжірибелік маңыздылығын ескере отырып, Серикбаева Салтанат Жақсылыққызы «COVID-19 короновирустық инфекциямен ауырғандардың танымдық бұзылыстарын гирудотерапиямен емдеуін негіздеу» атты диссертациялық жұмысы аяқталған ғылыми жұмыс болып табылады, және 8D10110-«Медицина» білім беру бағдарламасы бойынша философия докторы (PhD) ғылыми дәрежесін алу үшін диссертацияларға қойылатын талаптарға жан-жақты сай келеді.

Келесі ескертулер мен ұсыныстар айтылды. Ғылыми жұмысты рецензиялау барысында төрт сұрағым пайда болған. Баяндама барысында екі сұрағымға толық жауапты алдым. Уақытты үнемдеу ретінде екі сұрағымды қойғалы отырмын: Бірінші сұрақ: Қан тромбоциттерінің өздік агрегациясының индексін мәні нені айқындайды және бұл өрнекті кім еңгізген? Екінші сұрақ; Орта уытты молекулалардың қоюлануын не үшін анықтадыңыз?

Нұрмашев Бекайдар Қалдыбайұлы: Аяғанов Дінмұхамед Нұрниязыұлы рахмет. Салтанат Жақсылыққызы, Сізге ресми рецензентке жауап беру үшін сөз беріледі.

Салтанат Жақсылыққызы: Құрметті Аяғанов Дінмұхамед Нұрниязыұлы сұрағыңызға рахмет.

Бірінші сұрағыңызға жауабым: Өздік агрегация индексі — тромбоциттердің ешқандай қосымша стимуляторсыз бірігу қабілетін көрсететін көрсеткіш. Бұл қанның ұю үрдісінің белсенділігін, тромбоз қаупін, қабыну немесе стресс жағдайын көрсетеді.

Екінші сұрағыңызға жауап: Орта уытты молекулалардың қоюлануын анықтаудағы мақсат — **ағзаның эндогендік улану деңгейін бағалау.**

Постковидті синдром кезінде бұл молекулалардың деңгейі жоғары болуы **тіндердің бұзылуы, қабыну процестері және жасушалық стресс** көрсеткіші болып табылады. Сондықтан, ем тиімділігін бағалау үшін, әсіресе **гирудотерапияның детоксикациялық әсерін** бақылауда бұл көрсеткіш

ÖNTÜSTİK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
8D10141 «Медицина» БББ бойынша Диссертациялық Кеңес	044/23(1)	
Стенограмма		41 беттің 26 беті

маңызды рөл атқарды. Агрегациямен, липидтердің асқын тотығуымен қатар, бұл – организмнің ішкі жағдайына жанама, бірақ нақты көрініс беретін биомаркер.

Бекайдар Қалдыбайұлы: Аяғанов Дінмұхамед Нұрниязыұлы докторанттың жауабына қанағаттандыңыз ба?

Аяғанов Дінмұхамед Нұрниязыұлы: Рахмет, йә толығымен қанағаттандым.

Нұрмашев Бекайдар Қалдыбайұлы: Тағы да сұрақтар немесе ұсыныстарыңыз бар ма? Сұрақтар мен ұсыныстар болмаса, келесі кезеңге өтейік.

Сөз ресми рецензент Григолашвили Марина Арчиловна медицина ғылымдарының докторы, профессор, НАО «Қарағанды медицина университетінің» «Неврология, психиатрия және Реабилитология» кафедрасының меңгерушісіне берілу керек еді. Обективті түрде қатыса алмауы сырқатына байланысты байланысты Диссертациялық кеңестің ғалым хатшысы, PhD, **Кемельбеков Канатжан Сауханбековичке** сөз беріледі.

Кемельбеков Канатжан Сауханбекович: Құрметті диссертациялық кеңестің төрағасы мен мүшелері, екінші ресми рецензент денсаулығына байланысты өзінің растау қағазын ұсынды. Және өзінің арнайы жазбаша түрдегі пікірін берді. Және ол уақытында құжаттарға тіркелді. Ресми рецензент Григолашвили Марина Арчиловна орыс тілінде өз пікірін берген. Және бірінші рецензент өзінің пікірін толық айтып шығуына байланысты, қысқаша айтып шығуға рұқсат етсеңіздер.

Письменный отзыв официального рецензента. Критерии по 13. Тема диссертации (на дату ее утверждения) соответствует направлениям развития науки и/или государственным программам. Диссертация соответствует приоритетному направлению научного развития, установленному Высшей научно-технической комиссией при Правительстве Республики Казахстан, в области «Наука о жизни и здоровье».

Важность для науки: Результаты диссертационного исследования представляют собой важные научные достижения, актуальные для современного здравоохранения, и направлены на решение как теоретических, так и прикладных задач. В работе разработаны и обоснованы практические рекомендации, предназначенные для специалистов, работающих в сфере здравоохранения.

ONTÜSTİK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA - 1979 -	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
8D10141 «Медицина» БББ бойынша Диссертациялық Кеңес		044/23(1)
Стенограмма		41 беттің 27 беті

Принцип самостоятельности: Уровень самостоятельности: высокий;

Принцип внутреннего единства: Содержание диссертации отражает тему диссертации отражает полностью. Цель и задачи соответствуют теме диссертации. Диссертационная работа посвящена актуальной задаче современного практического здравоохранения. Все разделы исследования логически взаимосвязаны, а полученные результаты обоснованы и обобщены в соответствии с разработанной методологией. Таким образом, работа характеризуется внутренней целостностью и последовательностью представленных данных.

Принцип научной новизны: Научные результаты и положения являются полностью новыми. Выводы диссертации являются полностью новыми. Технические, технологические, экономические или управленческие решения являются полностью новыми.

Основные положения, выносимые на защиту: Диссертационная работа соискателя состоит из введения, 6 разделов, заключения, предложений по разработке рекомендаций и приложений и источников литературы. Работа включает 4 задачи, каждая из них достаточно подробно описана. Выдвинутые научные положения и результаты исследования взаимосвязаны и отражены в выводах.

Принцип достоверности. Достоверность источников и предоставляемой информации: Диссертационная работа основана на достаточно объемном материале, методологический и методический подходы соответствуют международным стандартам и требованиям проведения научных исследований.

Принцип практической ценности: Анализ результатов комплексного исследования позволяет создать определенный задел для будущей разработки общереспубликанских рекомендаций по внедрению широко практикуемого в современной науке подхода "Единое здоровье".

Качество написания и оформления: Диссертационная работа Серикбаевой Салтанат Жаксылыккызы

на тему «Обоснование лечения гирудотерапией когнитивных нарушений у больных посткоронавирусной инфекцией COVID-19», представленная на соискание степени доктора философии PhD по специальности 8D10110 «Медицина», может быть представлена на Диссертационный совет для защиты.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
8D10141 «Медицина» БББ бойынша Диссертациялық Кеңес Стенограмма	044/23(1) 41 беттің 28 беті

Рецензент кандидат медицинских наук, профессор, заведующая кафедры неврологии, психиатрии и реабилитологии. НАО «Карагандинский медицинский университет», город Караганда, Казахстан. Григолашвили Марина Арчиловна. Подпись имеется, печать проставлена, заверено.

Назарларыңызға рахмет. Осылай өзінің арнайы ресми рецензент пікірін білдірген. Бұл пікір академияның арнай сайтта диссертациялық жұмыстарды қорғау кезіндегі белгілі мерзімінде қойылған. Назарларыңызға рахмет.

Нұрмашев Бекайдар Қалдыбайұлы: Рахмет, Қанатжан Сауханбекович! Ресми рецензенттің сұрақтары болған жоқ па?

Қанатжан Сауханбекович: Жоқ, сұрақтары болған жоқ.

Бекайдар Қалдыбайұлы Келесі сөз, ізденушінің отандық ғылыми кеңесшісі, «Смағұл Қайшыбаев атындағы неврология және нейрореабилитация» институтының директоры медицина ғылымдарының кандидаты, «Prim неврологтар лигасының» төраға орынбасары **Қайшибаева Гүлназ Смағұлқызына** беріледі.

Қайшибаева Гүлназ Смағұлқызы: Аса құрметті диссертациялық кеңестің төрағасы мен мүшелері мен оы үш жыл бойы Салтанат Жаксылыкқызымен бірге жүріп, бірге жұмысын анықтап, өзімнің пікірім рұқсат болса қысқаша айта кетсем. Құжатта бәрі бар, бәрін қазақша жаздым. Рұқсат болса орысша қысқаша айтып берсем.

Моя работа находится на стыке гирудотерапии и неврологии, и, безусловно, она была продиктована той ситуацией, в которой оказался весь мир в постковидный период — как сам ковид, так и последствия после него.

Как уже отметил Аяғанов Дінмұхамед Нұрниязыұлы в своей рецензии, наблюдался всплеск различных заболеваний, и особенно выраженным был рост когнитивных нарушений. Об этом знают все, кто здесь присутствует, ведь все мы — врачи. Эти когнитивные нарушения не только ухудшали качество жизни пациентов, но и значительно осложняли процесс реабилитации от других заболеваний, возникших после перенесённого ковида.

Безусловно, профессиональные возможности Салтанат как гирудотерапевта, а также её знания в области неврологии, стали для неё стимулом начать исследование, применить то, что она хорошо знает и искренне любит. Это видно — она, в хорошем смысле слова, фанат гирудотерапии. Именно такие люди, по-

ONTUSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA 1979	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
8D10141 «Медицина» БББ бойынша Диссертациялық Кеңес		044/23(1)
Стенограмма		41 беттің 29 беті

настоящему увлечённые своим делом, стремятся его развивать, применять и внедрять.

Работа выполнена очень тщательно, с использованием всех современных технологий. В части, касающейся неврологии, применены адекватные, общепринятые во всём цивилизованном мире шкалы оценки когнитивных нарушений и эффективности терапии.

Что мне особенно понравилось — в работе не только доказана эффективность различных групп (в том числе с учётом чувствительности к ксенобиотикам, применения стандартных и обогащённых актовегином методик), но и показана фармакологическая эффективность разделённых пиявок. Ещё раз подчеркну: она действительно увлечена своим делом. Исследование проводила самостоятельно. Я сама в прошлом рефлексотерапевт, и хотя гирудотерапией не занимаюсь, вижу, с какой скрупулёзностью она подошла к работе.

Такие исследования на стыке дисциплин особенно ценны — когда специалист применяет свои знания на практике и стремится внедрить их. И, кстати, успешно внедряет: в образовательный процесс (ЮКМА, МКТУ), имеются предпатенты, зарегистрированы патенты на авторскую методику. Работа большая, представлена на международных конференциях, имеются публикации в авторитетных изданиях.

Поэтому я считаю, что Салтанат Жаксылыковна выполнила работу, полностью соответствующую предъявляемым требованиям, и ходатайствую о присвоении ей искомой степени по специальности 8D110 — медицина.

Бекайдар Қалдыбайұлы: Рахмет, құрметті Гүлназ Смағұлқызы!

Сөз ізденушінің екінші отандық ғылыми кеңесшісі, «ОҚМА», «Жұқпалы аурулар және дерматовенерология» кафедрасының меңгерушісі, м.ғ.к., профессор **Абуова Гүлжан Нәркенқызына** өз пікірін баяндау үшін беріледі.

Абуова Гүлжан Нәркенқызына: Құрметті диссертация кеңесінің төрағасы, құрметті диссертация кеңесінің мүшелері сіздердің назарларыңызға Серікбаева Салтанат Жаксылыққызының «COVID-19 короновирустық инфекциямен ауырғандардың танымдық бұзылыстарын гирудотерапиямен емдеуін негіздеу» тақырыбындағы диссертацияға ғылыми жетекші ретінде берген пікірімді ұсынамын. Зерттеу тақырыбы: Қазіргі медицинаның өзекті мәселелерінің бірі болып табылады. Постковидті синдроммен жүретін когнитивті бұзылыстар көптеген пациенттердің өмір сапасына теріс әсер етіп, ұзақ мерзімді оналтумен кешенді емдеуді қажет етеді. Бұл ретте гирудотерапияны, әсіресе оның

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA - 1979 -	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
8D10141 «Медицина» БББ бойынша Диссертациялық Кеңес Стенограмма		044/23(1) 41 беттің 30 беті

биологиялық тұрғыдан байытылған түрлерін қолдану аз зерттелген. Бірақ болашағы зор бағыттардың бірі. Салтанат Жақсылыққызы диссертациялық жұмыстың ғылыми ізденістің барлық кезеңдерін теориялық іздеуден бастап, тәжірибелік іске асыруға дейін жоғары деңгейде орындады. Зерттеу барысында қойылған мақсатпен, міндеттер нақты және дәйекті анықталған. Қолданылған әдістемелер қазіргі талаптарға сай, нәтижелері сенімді, клиникалық және статистикалық тұрғыда маңызды. Диссертациялық жұмыстың ғылыми жаңалығы мен практикалық маңыздылығы айқын көрінеді. Автордың гирудотерапияның постковидті когнитивті бұзылыстары бар науқасты емдеу кешенінде енгізу жөніндегі ұсыныстары тәжірибиеде қолдануға әбден лайық. Зерттеу материалдарын докторант халықаралық конгрестер мен конференцияларда ұсынды. Және олардың екеуі скобус деректер базасына енгізілген, журналдарда жарияланған. Бұл жүргізілген зерттеулер жаңалығын мойындаудың дәрежесін растайды. Серікбаева Салтанат Жақсылыққызы өзін өз бетінше жұмыс істей алатын, зерттеу жүргізуге қабілетті, жауапкершілігі жоғары ғалым ретінде көрсете білді. Ол ғылыми талдау жасау, клиникалық деректермен жұмыс істеу, заманауи әдістерді қолдану және алынған нәтижелер негізінде тәжірибие жасау дағдыларын толық меңгерген. Хотела бы добавить, что автор проявила себя как самостоятельный, целеустремлённый и вдумчивый исследователь. Как справедливо отметила Гульназ Смагуловна, Салтанат Жақсылыққызы — практикующий врач с почти 20-летним стажем, специалист по гирудотерапии, который является ярким примером триединства науки, практики и образования.

Она продемонстрировала высокий уровень профессиональной подготовки, критическое мышление, уверенное владение современными методами анализа, а также способность формулировать практические рекомендации на основе полученных научных данных.

Диссертационная работа выполнена на высоком научном уровне и полностью соответствует требованиям, предъявляемым к квалификационным работам на соискание степени доктора философии (PhD).

Рахмет. Спасибо за внимание.

Бекайдар Қалдыбайұлы: Рахмет, құрметті Гүлжан Нәркенқызы! Докторант жайлы мінездеме өте анық айтылды.

Бекайдар Қалдыбайұлы: Сөз ізденушінің шетелдік ғылыми кеңесшісі, Ресей Федерациясы, Санкт-Петербург қаласы, «Академик И.П. Павлов атындағы бірінші Санкт-Петербург мемлекеттік медициналық университеті» федералды мемлекеттік бюджеттік жоғары білім беру мекемесінде «Неврология және мануалдық медицина» кафедрасының меңгерушісі, медицина ғылымдарының докторы **Баранцевич Евгений Робертовичке** беріледі.

ONTÜSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
8D10141 «Медицина» БББ бойынша Диссертациялық Кеңес Стенограмма		044/23(1) 41 беттің 31 беті

Евгений Робертович: Уважаемые члены диссертационного совета, После выступлений **Гүлназ Смагуловны** и **Гүлжан Наркеновны** говорить, с одной стороны, проще, поскольку они уже подробно охарактеризовали как научную работу, так и личность диссертантки. С другой стороны, добавить есть что. Доктор Серикбаева, которая занимается гирудотерапией, действительно является энтузиастом своего дела. Она глубоко изучила рефлексотерапию и выбрала, на мой взгляд, современный, грамотный подход к исследованию. Пандемия COVID-19 показала, что при развитии новой коронавирусной инфекции страдает не только перекисное окисление липидов, но также развивается эндотелиальная дисфункция — один из ключевых механизмов патогенеза. И гирудотерапия — это метод, который напрямую влияет на данный патогенетический механизм, помогая снизить проявления эндотелиальной дисфункции. Сегодня уже никто не сомневается в том, что именно эндотелиальная дисфункция лежит в основе множества заболеваний цивилизации. Всё чаще обсуждаются и подтверждаются данные о её роли в развитии сердечно-сосудистых, неврологических и даже психосоматических расстройств. К тому же растущий психосоциальный стресс оказывает влияние на все функциональные системы организма. И в этом контексте работа Салтанат Жаксылыккызы открывает широкие горизонты для дальнейших научных и практических разработок.

Это пример гармоничного единства науки и клинической практики. Гирудотерапия и рефлексотерапия, безусловно, заслуживают достойного места среди современных методов комплексной медицины. Как заведующий кафедрой неврологии и мануальной медицины, как сторонник холистического подхода в медицине, я рад, что доктор Серікбаева занялась этой темой.

Поздравляю её с действительно сильной научной работой. Но, как справедливо замечено, мы оцениваем не только работу, а самого диссертанта. И Салтанат Жаксылыккызы — это ответственный, перспективный научный сотрудник, способный на дальнейшие значимые достижения. Спасибо.

Бекайдар Қалдыбайұлы: Спасибо, уважаемый Евгений Робертович. Благодарю Вас за то, что Вы подчеркнули именно личностные и профессиональные качества докторанта, а также подробно представили нам информацию о её работе. Спасибо.

ONTÜSTİK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
8D10141 «Медицина» БББ бойынша Диссертациялық Кеңес Стенограмма		044/23(1) 41 беттің 32 беті

Бекайдар Қалдыбайұлы: Осылайша, барлық пікірлер он шешімді, рақмет. Барлық пікірлерді ізденушінің жеке іс құжаттарына тіркеуді ұсынамын. Осы ұсынысты кім қолдайды? Дауыс берулеріңізді өтінемін.

Дауыс беру нәтижесі:

Қолдағандар _____

Кім қарсы? _____

Кім бас тартты? _____

Қарсылық табылған жоқ. Бір ауыздан қабылданады. Ғылыми кеңесшілерге сұрақтарыңыз бар ма?

Сұрақтар жоқ.

Бекайдар Қалдыбайұлы: Диссертациялық жұмысты талқылауға өтеміз.

Диссертациялық кеңестің құрметті мүшелері! **Кім бейресми оппонент** ретінде сөз сөйлегісі келеді?

Жанат Нығметқызы Шалқарова — ғалым, медициналық ғылым докторы. Уважаемые члены диссертационного совета!

Диссертационная работа Салтанат Жаксылыкқызы вызывает поистине большой интерес. Позвольте хочу обратить ваше внимание на несколько ключевых моментов.

Во-первых, проблема COVID-19 остаётся актуальной и по сей день. Мы прекрасно знаем, что сам факт инфицирования и постковидные осложнения возникают по множеству причин — цитокиновый шторм, воспалительные реакции... Однако одним из центральных звеньев патогенеза является именно нарушение гемостаза.

Во-вторых, выбор гирудотерапии в сочетании с актовегином (Октавигином) представляется очень обоснованным. И актовегин, и гирудотерапия улучшают микроциркуляцию и реологические свойства крови, дополняя и потенцируя действие друг друга. Именно это комбинированное воздействие позволило получить столь впечатляющие клинические результаты — как в плане нормализации мозгового кровообращения, так и в улучшении когнитивных тестов у пациентов.

Важен и фармакоэкономический аспект. Ранее в клинических испытаниях на медицинском факультете мы оценивали суладексид и актовегин в отношении

ONTÜSTİK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
8D10141 «Медицина» БББ бойынша Диссертациялық Кеңес Стенограмма		044/23(1) 41 беттің 33 беті

когнитивных функций: суладексид действительно улучшал мозговое кровообращение и когнитивный статус, но его высокая стоимость делает препарат недоступным широкому кругу пациентов. В то же время предложенный Салтанат Жаксылыкқызы протокол (гирудотерапия плюс актовегин) оказался относительно недорогим и доступным средством профилактики постковидных осложнений.

Наконец, не могу не вспомнить слова профессора Пак-Джи-Ву: «Если представить медицинскую науку в виде горы, западная медицина поднимается по одному склону, восточная — по другому, и истина ждёт нас на вершине». Мы не обязаны дожидаться полного соединения этих подходов в далёком будущем — их сочетание уже сегодня приносит реальную пользу нашим пациентам. Салтанат Жаксылыкқызы, имея образование в области восточной медицины, удачно объединила принципы западных и восточных методик, что открывает широкие перспективы для дальнейших исследований и практического применения.

Уверен, что предложенный ею комплексный подход заслуживает самой высокой оценки и будет способствовать улучшению качества медицинской помощи пациентам, перенёсшим COVID-19.

Қан алу — ежелден қолданылып келе жатқан әдіс. Бұл тәсілді бұрынғы ата-бабаларымыз да пайдаланған, қазіргі кезде де қолданылып жүр. Сондықтан гирудотерапияны қолдану кезінде тек қана қанның реологиялық қасиеттерін жаксарту емес, сонымен қатар қан алудың тиімді әдісі ретінде де оң әсерін байқауға болады.

Менің ойымша, Салтанаттың бұл жұмысы — осы бағыттағы зерттеулердің қатарында тұруға толық лайық. Егер осы зерттеулердің жалғасы ретінде әрі қарай да ғылыми ізденістер жүргізілетін болса, бұл жұмыстың болашағы зор деп есептеймін. Рақмет сіздерге.

Бекайдар Қалдыбайұлы: Жанат Нығметқызы Рақмет!

Басқа да бейресми рецензент ретінде сөз сөйлегісі келетіндер бар ма?

Рақмет, Құрметті Кеңес төрағасы, аса құрметті Бекайдар Қалдыбайұлы!

Бүгінгі отырыс — өте маңызды деп ойлаймын. Бұл тек Салтанат Жаксылыкқызы үшін ғана емес, жалпы медицина қауымдастығы, әсіресе Қазақстан медицинасы үшін аса мәнді оқиға.

ONTÜSTİK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
8D10141 «Медицина» БББ бойынша Диссертациялық Кеңес		044/23(1)
Стенограмма		41 беттің 34 беті

Ең бастысы — бұл ғылыми жұмыс қазақ тілінде жүргізіліп отыр. Сонымен қатар, жұмыс өзінің мазмұны мен ғылыми деңгейі тұрғысынан да өте жоғары деңгейде орындалған. Онда заманауи әдістермен қатар, зерттеу әдіснамасы да дұрыс құрылған. Автор халықаралық шкалаларды тиімді қолдана отырып, дәстүрлі медициналық әдістерге де назар аударған, оларды фармацевтикалық препараттармен ұштастырған.

Осындай кешенді көзқарас пен ғылыми ізденіске мен өз атымнан шын ризашылығымды білдіремін. Қазақстанда 16 бағыт бойынша жүйелерді өзім ұйымдастырған болатынымын. Бұл – халық үшін өте маңызды жұмыстардың бірі болды. Сол себепті бүгін ұсынылып отырған осы 16-бағытқа қосылып отырған әдістеме – өте орынды, әрі маңызды. Мұны үлкен жетістік, керемет үлес деп айтуға болады.

Бұны сіздердің бәріңіз баяндамаларыңызда айтып өттіңіздер. Пандемия — тек Қазақстанда ғана емес, бүкіл әлемде үлкен сынақ болды. Ол көптеген адамдардың өмірін жалмады, ал кейбіреулері мүгедек болып қалды. Психологиялық өзгерістер әлі күнге дейін сақталуда, біз соның зардабын әлі сезіп келеміз. Осындай күрделі кезеңде бұл жұмыс — нағыз орынды әрі керекті бастама. Мен осы жұмыстың жасалғанына шын жүректен ризамын және бұл бағыттағы зерттеулерді әрі қарай да жалғастыру қажет деп есептеймін.

Біз медицинада “үштік тұтастық” деген қағиданы білеміз: білім, тәжірибе және ғылыми зерттеу. Бұл жұмыста осы үшеуі де бар. Автор тек теориялық біліммен шектелмей, тәжірибеде де, зерттеуде де жоғары деңгейде жұмыс атқарған.

Әрине, мұндай көлемді және күрделі ғылыми жұмыста болмашы кемшіліктер болуы мүмкін. Бірақ олар жалпы жұмыстың сапасына әсер етпейді және онай түзетіледі. Сіз біздің барлық сұрақтарымызға толық, нақты жауап бердіңіз — рахмет.

Сондай-ақ Сіздің ғылыми жетекшілеріңізге — Алыстан келген Евгений Робертовичке, рецензент **Аяғанов Дінмұхамед Нұрниязыұлы**, сондай-ақ **Қайшибаева Гүлназ Смағұлқызы**, **Қайшибаева Гүлназ Смағұлқызы** сияқты әріптестеріңізге, сіздің барлық ғылыми жолдастарыңызға алғысымды

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
8D10141 «Медицина» БББ бойынша Диссертациялық Кеңес Стенограмма	044/23(1) 41 беттің 35 беті

білдіремін. Менің өзімді осы кеңеске шақырғаныңызға да үлкен рақмет! Жұмысыңызға сәттілік тілеймін, ғылыми жолыңыз әрдайым ашық болсын!

Бекайдар Қалдыбайұлы: Рақмет!

Басқа да бейресми рецензент ретінде сөз сөйлегісі келетіндер бар ма?

Бауыржан Алтеев: Мен Қазақстанның азаматымын, салауатты өмір жолында жүрген. Жас күнімнен осы спортпен айналысқамын. Өмірде ұстанымым дені сау азамат, елге кажет азамат. Бес баланың әкесімін. Жиырма немеренің атасымын. Отыз екі жылдай құқық қорғау органында жұмыс жасадым. Қазақстан Президентінің жанында ұлттық құрылтай мүшесімін. Ассамблеяның мүшесі болдым. Бүгінгі таңда жасым жетпіске келседе әлі де еңбектеніп жатырмын. Төрағасымын. Жолымда Салтанат Жаксылыққызымен танысқаным бақыттымын. Он бес жылдан асып кетті біздің танысқанымызға. Сол танысу барысында осы гирудотерапияның не екенін түсіндім. Алғашқы танысқан кезде осы гирудотерапияны ашып жүретін. Сол кезден бастап бірнеше халықаралық конференция мүшесі болып қатысқанмын. Камеовпен бірнеше рет жолықтым. Осы кісілермен араласып мен медик болып кеткен сияқтымын. Жылында кемінде екі рет осы айтқан тәсілді қолданамын, яғни ем аламыз. Соның арқасында кешегі әлемді жаулаған пандемия кезінде ковидтан өте жеңіл өттім. Жатып қалған жоқпын. Отбасымыз түгел осы тәсілмен емделеміз. Жолдасым да бүгінгі таңда жағдайы керемет. Өйткені қан айналым жүйесі біздің бүкіл организмiмiздiң бастауы. Сондықтан шығар бiз пандемия кезiнде жеңiл өттiк. Жолдасымның үмiтсiз жатқан жерiнен аяғына тұрып кеттi. Әлi күнге дейiн пайдаланамыз. Ең бастысы бүгiнгi диссертация төрағасы мен мүшелерiне рахмет айтқым келедi. Сiздер керемет баға бердiңiздер. Бұл халыққа керек дүние екенiн түсiнiп отырсыздар. Бұл халыққа экономикалық жағынан да керек. Өйткенi менiң үйiмдегi полка толған бүгiнде дәрiлер жоқ. Давлениеның, т.б. мен дәрiлердi пайдаланбаймын. Сiздерге рахмет қолдау көрсетiп, баға берiп жатқандарыңызға. Болашақта мен ойлаймын бұл саланың қолдаушылары да, артынан жалғастырушылары да көп болады. Үлкен рахмет.

Бекайдар Қалдыбайұлы: Рахмет, құрметті Бауыржан Алтеев жақсы пікір айтқаныңызға.

Бекайдар Қалдыбайұлы: Рақмет! Басқа да сөз сөйлейтіндер бар ма? Ниет білдірушілер жоқ. Онда, **Салтанат Жаксылыққызы**, сізге қорытынды сөз беріледі.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
8D10141 «Медицина» БББ бойынша Диссертациялық Кеңес	044/23(1)	
Стенограмма		41 беттің 36 беті

Ізденуші: Аса құрметті комиссия төрайымы, аса құрметті комиссия мүшелері, құрметті рецензенттерім, менің ұлағатты ұстаздарым, кеңесшілерім, Қайшибаева Гүлназ Смағұлқызы, Абуова Гүлжан Нәркенқызы, **Баранцевич Евгений Робертович**, Намазбай Орманов Жаппарович, Магистрлік диссертация қорғағанымда он жылдар алдын гирудотерапияны көбі түсіне бермейтін. Сол кезде магистратураға түскенімде мені бірінші Намазбай Орманов Жаппарович қолдаған. Осы кісі маған сенім беріп, осы жолды қуып келе жатырмын, ізденіп келе жатырмын. Аса құрметті комиссия төрайымы, аса құрметті комиссия мүшелері, құрметті рецензенттерім, менің ұлағатты ұстаздарым, кеңесшілерім сіздерге мың алғыс айтамын. Баранцевич Евгений Робертович, спасибо вам большое, что вы приехали участвовать на моей защите «Нелёгкий путь». Я думаю, я была у вас на стажировке в вашей клинике, в вашем отделении, я думаю, я ещё когда-нибудь поеду по обмену опытом.

Дарибаев Жолтай Рахымбекұлы, Булекбаева Шолпан Адильжановна, Аяғанов Дінмұхамед Нұрниязыұлы, Жанат Ныгметовна, Бауыржан Алтеев, Фарида Абдуллаевана маған тілектес болып, ғылыми жұмысымды бәріңіз қолдап, кеңес беріп жүргендеріңізге көп рахмет. Осы жетістікте тоқтамай, сіздердің үміттеріңізді есе арттырамын деп уәде беремін. Әлі зерттелу керек ойлар мен іске асырылмаған жұмыстар өте көп. Үлкен рахметімді айтамын.

Бекайдар Қалдыбайұлы: Құрметті әріптестер! Диссертациялық жұмысты талқылау аяқталды.

Құпия дауыс беру **іс-шарасын бастау** қажет. Диссертациялық кеңес мүшелерінің және ресми рецензенттердің дауыс беруі Диссертациялық кеңестің ғалым хатшысы **Gmail электронды поштасына жіберген сілтеме** бойынша Google Form-да дауыс беру арқылы жүзеге асырылатын болады.

Диссертациялық кеңес **келесі шешімдердің** біреуін қабылдау үшін жасырын дауыс беруді жүргізеді:

- 1) философия докторы (PhD) бойынша доктор дәрежесін беру;
- 2) диссертация пысықтауға жіберілсін;
- 3) диссертация қайта қорғауға жіберілсін;
- 4) философия докторы (PhD) бойынша доктор дәрежесін беруден бас

тарту.

Бекайдар Қалдыбайұлы: Салатанат Жақсылыққызының диссертациялық жұмысы бойынша құпия дауыс беру үшін, Бізге **құрамында үш адам болатын санақ комиссиясын** сайлау керек.

Санақ комиссиясын мына құрамда сайлауды ұсынамын:

Төраға: Кемельбеков Канатжан Сауханбекович

Мүшелері: Булекбаева Шолпан Адильжановна

ONTÜSTİK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
8D10141 «Медицина» БББ бойынша Диссертациялық Кеңес		044/23(1)
Стенограмма		41 беттің 37 беті

Дарибаев Жолтай Рахымбекұлы,
Кемельбеков Канатжан Сауханбекович: Санақ комиссиясының аталған құрамына ешкім қарсы емес пе, дауыс берулеріңізді өтінемін.

Дауыс беру нәтижелері:

Қолдады 9

Кім қарсы? Қарсы болғандар жоқ.

Кім бас тартты? Бас тартқандар жоқ.

Санақ комиссиясының құрамы бірауыздан бекітілді.

Бекайдар Қалдыбайұлы: Санақ комиссиясы өз жұмысын бастайды.
Жасырын дауыс беру үшін үзіліс жарияланады (5 минут).

Кемельбеков Канатжан Сауханбекович: Құрметті әріптестер осы диссертациялық кеңестің тұрақты мүшелері және уақытша мүшелері, ресми рецензенттердің қалуларын сұраймын. Ал, қалған қонақтар, қатысушылар сыртқа шығуларыңызды өтінемін. 5 минуттан кейін дауыс беру аяқталған соң қайта қатысуларыңызға болады.

Үзілістен кейін

Бекайдар Қалдыбайұлы: Диссертациялық кеңестің жұмысы одан әрі жалғасады. Құпия дауыс беру нәтижесін жариялау үшін санақ комиссиясының төрағасы Кемельбеков Канатжан Сауханбековичке сөз беріледі.

Санақ комиссиясының төрағасы – Кемельбеков Канатжан Сауханбекович: Аса құрметті диссертациялық кеңестің төрайымы, аса құрметті диссертациялық кеңестің мүшелері, құрметті рецензенттер, құрметті қонақтар, әріптестер!

8D10110-«Медицина» мамандығы бойынша диссертациялық кеңес сайлаған есеп комиссия мәжілісінің

№1 хаттамасы

17 мамыр 2025 жыл.

Сайланған комиссия құрамы:

төраға: Кемелбеков Қанатжан Сауханбекұлы

мүшелері: Булекбаева Шолпан Адильжановна

Дарибаев Жолтай Рахымбекұлы,

Комиссия философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін Серікбаева Салтанат Жаксылыққызы қорғаған диссертациялық жұмысы бойынша жасырын дауысқа салудың қорытындыларын шығару үшін сайланды.

ОНТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
8D10141 «Медицина» БББ бойынша Диссертациялық Кеңес Стенограмма		044/23(1) 41 беттің 38 беті

Диссертациялық Кеңестің құрамы 7 адам санымен бекітілді. Кеңес құрамына қосымша дауыс беру құқығы бар 2 адам енгізілді, яғни олар ресми рецензенттер. Мәжіліске Кеңестің 7 мүшесі, оның ішінде каралған диссертация саласы бойынша 2 ғылым докторы қатысты.

Серікбаева Салтанат Жаксылыккызы философия докторы (PhD) дәрежесін беру бойынша дауыс беру нәтижесі төмендегідей:

«философия докторы (PhD) дәрежесін беру» - 7,

«диссертация пысықтауға жіберілсін» - 0,

«диссертация қайта қорғауға жіберілсін» - 0,

«философия докторы (PhD) дәрежесін беруден бас тарту» - 0,

Осылайша дауыс беру нәтижесі шығарылды. Назарларыңызға рақмет!

Есеп комиссиясының төрағасы және мүшелері хаттамаға қол қойды.

Бекайдар Қалдыбайұлы: Санақ комиссиясының хаттамасын ашық дауыс беру арқылы бекітуге ұсыныс түсіп жатыр. Аталған ұсынысқа дауыс берулеріңізді сұраймын.

Кім қолдады - 7

Кім қарсы? – жоқ.

Кім бас тартты? – жоқ.

Санақ комиссиясының хаттамасы бірауыздан бекітіледі.

Бекайдар Қалдыбайұлы: Құрметті Серікбаева Салтанат Жаксылыккызы! Сізді және сіздің ғылыми кеңесшілеріңізді ресми түрде сәтті қорғаумен құттықтаймыз!

Диссертациялық кеңес «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясының» АҚ Диссертациялық кеңес туралы ережесіне сәйкес Сізді Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің білім саласындағы сапаны қамтамасыз ету Комитетіне философия докторы (PhD) дәрежесіне ұсынады.

Үлкен рақмет!

Бекайдар Қалдыбайұлы: Диссертациялық кеңестің құрметті мүшелері, сіздерді диссертациялық кеңес қорытындысының жобасы бар. Онымен мұқият танысуларыңызды өтінемін.

Қандай ескертулеріңіз бен ұсыныстарыңыз бар?

Ескертулер жоқ па? Жоқ.

ҚОРЫТЫНДЫ

Бекайдар Қалдыбайұлы: Диссертациялық кеңестің құрметті мүшелері! Диссертациялық жұмыстың жіктеу белгілерін талқылауға өтеміз.

1. Диссертация нәтижелерінің сипаты
 - 1.1. Тиісті ғылым саласында айтарлықтай маңызы бар мәселенің шешімі
 - 1.2. Маңызды қолданбалы мәселелерді шешуді қамтамасыз ете алатын ғылыми негізделген техникалық, экономикалық немесе технологиялық зерттеулердің мазмұнамасы

Кім қолдайды? Бірауыздан 1.1. пункт бекітілді.

2. Диссертация нәтижелерінің жаңалық деңгейі
 - 2.1. Нәтижелері жаңа болып табылады.
 - 2.2. Жеке нәтижелері жаңа емес.
 - 2.3. Нәтижелердің елеулі бөлігі жаңа емес.

Кім қолдайды? Бірауыздан 2.1. пункт бекітілді.

3. Диссертация нәтижелерінің құндылығы
 - 3.1. Жоғары
 - 3.2. Қанағаттанарлық
 - 3.3. Қанағаттанғысыз

Кім қолдайды? Бірауыздан 3.1. пункт бекітілді.

4. Диссертация тақырыбының жоспарлы зерттеулермен байланысы
 - 4.1. Тақырып ұлттық мемлекеттік, аймақтық бағдарламаларға немесе халықаралық зерттеулер бағдарламаларына кіреді.
 - 4.2. Тақырып салалық бағдарламасына, жоғары оқу орындары мен ғылыми ұйымдардың жоспарларына кіреді.
 - 4.3. Инициативті жұмыс.

Кім қолдайды? Бірауыздан 4.1. пункт бекітілді.

5. Қолданбалы маңызы бар диссертация нәтижелерін қолдану (пайдалану) деңгейі
 - 5.1 Халықаралық деңгейде (лицензиялар сатылды, халықаралық гранттар алынды).
 - 5.2 Салааралық деңгейде.
 - 5.3 Салалық ауқымда.

ОНТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
8D10141 «Медицина» БББ бойынша Диссертациялық Кеңес		044/23(1)
Стенограмма		41 беттің 40 беті

5.4 Ұйым шеңберінде.

Кім қолдайды? Бірауыздан 5.1. пункт бекітілді.

6. Қолданбалы маңызы бар диссертация нәтижелерін кеңінен пайдалану жайындағы ұсыныстар

6.1. Кеңінен қолдануды қажет етеді.

6.2. Кеңінен қолдануды қажет етпейді.

Кім қолдайды? Бірауыздан 6.1. пункт бекітіледі

ҚАУЛЫ ЕТТІ

Бекайдар Қалдыбайұлы:

Осылайша, Диссертациялық кеңес бірауыздан дауыс берді және тиісті қорытынды Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің Ғылым және жоғары білім саласындағы сапаны қамтамасыз ету комитетіне жіберіледі.

Диссертациялық кеңестің қорытындысын хабарлауға рұқсат етіңіздер, ол хаттамада көрсетіледі. Қорытынды мынадай редакцияда ұсынылсын:

«COVID-19 короновирустық инфекциямен ауырғандардың танымдық бұзылыстарын гирудотерапиямен емдеуін негіздеу» тақырыбындағы диссертациялық жұмыс Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі Білім және ғылым саласында сапаны қамтамасыз ету комитетінің «Ғылыми дәрежені беру туралы ережесіне» сәйкес дайындалған.

Ғылыми пікірталас, көпшілік алдында қорғау және жасырын дауыс беру негізінде «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясының» АҚ 8D10141 – «Медицина» мамандығы бойынша Диссертациялық кеңес, Қазақстан Республикасы ғылым және жоғары білім министрлігінің білім саласындағы сапаны қамтамасыз ету Комитетіне Серікбаева Салтанат Жақсылыққызы 8D10141 философия докторы (PhD) дәрежесіне ұсынылсын.

Салтанат Жақсылыққызы, сізді Диссертациялық кеңестің бұл шешімімен жиналғандардың атынан құттықтауға рұқсат етіңіз!

Бүгінгі жиналысқа қатысушылардың барлығына, уақытша мүшелерге алғыс айтамын:

Шолпан Адильжановнаға, Жолтай Рахымбекұлы мырзаға, Алексей Николаевич мырзаға.

Сонымен қатар диссертациялық кеңестің тұрақты мүшелері:

Салтанат Налибекқызына, Қанатжан Сауханбекұлына!

ресми рецензенттерге: Динмухамед Нурниязович пен Марина Арчиловнаға!

ONTÜSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
8D10141 «Медицина» БББ бойынша Диссертациялық Кеңес		044/23(1)
Стенограмма		41 беттің 41 беті

Ғылыми кеңесшілер Гульназ Смагуловна мен Гулжан Наркеновнаны, Шетел ғылыми кеңесшісі Евгений Робертович мырзаны осы шешімімен құттықтауға рұқсат етіңіздер!

БЕКАЙДАР ҚАЛДЫБАЙҰЛЫ: Диссертациялық кеңестің жұмысы бойынша ескертулер бар ма? Ескертулер жок.

Диссертациялық кеңестің құрметті мүшелері, құрметті рецензенттер, әріптестер, қонақтар! Жұмыс барысындағы белсенділіктеріңіз үшін рахмет!

Осымен диссертациялық кеңестің мәжілісі жабық деп жариялауға рұқсат етіңіздер!

Диссертациялық Кеңестің ғылыми
хатшысы

Кемельбеков К.С.

Диссертациялық Кеңестің Төрағасы

Нұрмашев Б.Қ.

